

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

VOL. I.
సంపుటము ౧

చెన్న పట్టణము '14వం|| జూన్ నెల 17 వ తేది బుధవారము.
ఆంధ్ర ప్రదేశ్ సంవత్సర జ్యేష్ఠ బహుళ చతుర్దశి

No. 67
సంచిక ౬

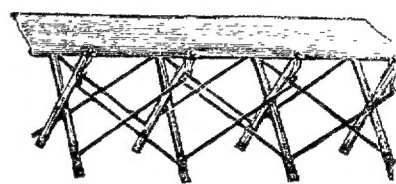
“ఆంధ్ర ప్రదేశ్” గ్రంథమాల, రృత్విజ్ఞాన రచనలు.

శ్రీమదాంధ్ర మహాభారత స్తోత్ర వచనము.

స్తోత్రము:—“భారతః పశ్చాత్తే వేదః” అన్నట్లు ఇదిలో వేదమనుట జగద్విదితము. వేదము మాత్రమే కాదు. వేదవేదాంత ములకంటె నధికమైనది స్తోత్రమునైనది సారము; సకల శాస్త్ర సర్వస్వము. రాజోత్తముల యదాత్తచరిత్రములును, కోశముల మహత్త్వ విశేషములును, కృష్ణుని షరనుసారభ్య నైభవములును నిందు గలవు. ఇందు కాక యిందు వజ్రాశ్రయ భర్తములును, ప్రవృత్తి నివృత్తి భర్తములును, స్వామి భృత్య భర్తములును, ఆపద్ధర్మమును, అన్నియు నిందుగలవు. సాంఖ్యము, యోగము న్యాయము మొదలగు సమస్త దర్శనములును గలవు. సమస్త పురుషార్థముల స్వరూపములును దత్త తానీ ధనములునుగలవు. ఇంద్రుని యవాంతకదల, ఇల్లియన్నియుని చెప్పనలవికాదు. ఇది కథకు కథ, వేదమునకు వేదము, పురాణమునకు పురాణము, ఇతిహాసమునకు ఇతిహాసము, శాస్త్రమునకు శాస్త్రము, కావ్యమునకు కావ్యము, ఏదానికి అది, అన్నిటికిని అన్ని. ఇందుగల మే తక్కినయెడను గలది. ఇందులేనిది మఱియెందును లేనిదే. ఇది సరిలశాస్త్రసారమే కాదు; భగవద్గీతామృత పూరమునై యున్నది. భగవంతుని యవతారములలో నిల్ల మనోహరాకారమైన శ్రీ కృష్ణావతారము నందలి మోహనరీతి లిందున్నది. మేలయిన కావితములందు ముదితమై చక్కని కాలికోడైండుతో గూడియున్నది.

శాశ్వతపు చందా: వారులకు తపాలాఖర్చులు సహా నెల
Vol. i ఆదిపర్వము Rs. 1-4-0, Vol. ii ఆదిపర్వము 1-4-0, Vol. iii ఆదిపర్వము సంకల్పము 1-8-0
ఆర్. వెంకటేశ్వర్ & సోండుకో, ఆనందముద్రాలయము, మద్రాసు.

ఇది వాణిమంశ అతిశైలిక సాంబో అం

ఇండియన్ క్యాంపుకాట్

ఈ క్యాంపుమడత మంచము 1000 పానుల భరించగలగ. 6 అడుగుల 4 అంగుళముల పొడవు, గుల 6 అంగుళముల వెడల్పు, 4 అడుగుల 3 అంగుళముల ఎత్తు.

మంచము ధర 9-8-0 మంచము మడిచితేటు సంచి దోమ తెర 5-12-0 దోమ తెర కర్రలు

ఈ సామాను అన్నింటితో పూర్ణము

లండను ప్రెసింగు కం

87/88 రత్న జూను

LONDON TRADING

37/38 Rattan Bazar

గ్రంథ ప్రచురణ

ఆంధ్రభాషయందు ప్రక.

దిన పత్రిక

—(౦)—

ప్రతిదినము 10 పుటల విషయ ముండును.

చందా సం॥ నకు రూ. 12-0-0.

6 మాసములకు రూ. 6-4-0.

3 మాసములకు రూ. 3-4-0.

1 మాసమునకు రూ. 1-2-0.

ప్రతికయం దీక్రింది విషయము లుండును.

ఆంధ్రోద్యమము.

ఆంధ్రోద్యమమునకు సాధనభూతములైన రాజ్యాంగ స్వేచ్ఛలు, విద్యావ్యాపనము, వ్యవసాయవాణిజ్యవ్యవస్థలు, భాషాభివృద్ధిమొదలగు సకలోద్యమము లీప్రతికయందు స్వతంత్ర విధమున విపులముగ విమర్శింపబడును.

వార్తా పత్రి.

ఆంధ్రోద్యమమునకు సాధనభూతములైన రాజ్యాంగ స్వేచ్ఛలు, విద్యావ్యాపనము, వ్యవసాయవాణిజ్యవ్యవస్థలు, భాషాభివృద్ధిమొదలగు సకలోద్యమము లీప్రతికయందు స్వతంత్ర విధమున విపులముగ విమర్శింపబడును.

చిత్ర పటములు.

ప్రసిద్ధపురుషులయొక్కయు విషయములయొక్కయు స్థలములయొక్కయు చిత్రపటములును, చమత్కారచిత్రపటములును జనకముగ ముద్రింపబడుచుండును.

చిరునామా:—ఆ

రాజ్యాంగ వ్యవస్థలు.

నిరంకుశాధికారమును తగ్గించుటకును ప్రజా

రాజ్యాంగ

శాసనము

స్వతంత్రవిధమున

మత సాం

జాతిమతపక్ష పాతములు.

వలంబనులును, అన్నిజాతులవారును, యములను గలవారును నభివృద్ధినిబొందు యుదారభావములును నాదర్శములును నిష్పాతిబుద్ధితో వ్యక్తీకరింపబడును.

హైకోర్టు తీర్పులు.

జనోపయోగములైన క్రొత్త హైకోర్టు తీర్పులు, బోర్డునిర్ణయములు, క్రొత్త చట్టములు, ధర్మశాస్త్రమునకు సంబంధించిన ముఖ్యములును పత్రికయందు విరళముగా వెలుపబడుచుండును.

రాజధాని మొత్తమున నాలుగే యూరియనులుండి
అందులో మూడు చెంగల్పట్టణములలోనివే యగుటవలన యూరి
యనుల విషయమున నీలోపము రాజధానియంతటను సర్వ
సామాన్యముగ నున్నది; కావున దీనిని తెలుగుజిల్లాలలో నొక
గొప్ప లోపముగ నెంచవలయులేదు. చెంగల్పట్టణ బాంధ్యముల
విషయమున మాత్రమెట్లుంటున్నది. రాజధానిలోనియితర
భాగములందు 7 బాంధ్యములుండగా, తెలుగుజిల్లాలలో 1టి
మాత్రమే యున్నది. ఈ యొక్క బాంధ్యము తెనాలి గ్రామ
మందున్నది. ఇది మిగుల ద్రవ్యహీనముగనుండి యత్నపై
కొనుచు నీతిలోనున్నవారు యెట్లరహస్యము తెలిపిన సంగతియే.
రాజధానియందలి తక్కిన 13 జిల్లాలలోను 51 పట్టణ సంఘము
లుండి పనిచేయుచుండ నాంధ్రదేశమందలి 11 జిల్లాలలోను
8 మాత్రమేయుండుట మిక్కిలి కొఱతగా కనుపడుచోడు.
అధ్యయన నారు జిల్లాలలో చేరున కొక్కొక్కటియైన పట్టణ
సంఘము కావరాదు; సర్వవిధముల నభివృద్ధిలోనున్న కనుకొన
నా గోదావరి జిల్లాలోగూడ వీలొక జేరియున్నది. ఆంధ్ర
సంఘము 291 గ్రామ సంఘములు నాయా జిల్లాలలో
కలిపి నేర్పడియున్నది; అనగా, అనంతపురము 147,
కర్నూలు 21, కర్నూలు, 20, గుంటూరు 18, చిత్తూరు
12, నెల్లూరు 11, విశాఖపట్టణము 7, గంజాము
సంఖ్యలనుబట్టి యనంతపురములో 147 సంఘ
ములుగా ఆంధ్రదేశమందంతట నున్నవానిలో
గున్నట్లు స్పష్టమగుచున్నది; కష్టజిల్లా
యగున్న ను దీనిలో 34 మాత్రమే యు
నట్టి ముఖ్యమగు జిల్లాలోగూడ 12
కొక విశేషము కానేరదు.

కొంగూరుగారి 1912-13 సంవత్సరపు
న్నగా పనిచేయడములేదనియు,
లయ దుస్థితిలోనున్న పనియు
గుల యెడ జనులకు అట్లే
మునందు విద్యావంతులగు
మును లేదు. పల్లెరి, రాజ
గు, దెనవాడ ఏలూరు
కెసంఘమైనను లేదు;
కిందట నొక సంఘ

ఈయ పరపతి విష
ండినవి: 1 మొద
గురుల యన్యో
భ జరుగుటకది
జరుపుటకు
మొకొండ
య సంఘ
ధ్యము.
భాగము
న్నవి.
తీరు
కు

భాషాగ్రంథ భాండాగారములను స్థాపించ బ్రయత్నించుచు
న్నారు. ఈ ప్రయత్నములందు వీరికి బాటవరకు జనుముగనే
యున్నది. పల్లెయందుగాని పట్టణమందుగాని నివసించుచు
నేమత్రమైనజ్ఞానముగల ప్రతివారికిని స్వదేశాభివృద్ధి విషయము
నను అందులో ముఖ్యముగ నాధ్యమండల భివృద్ధిని గురించియు
సపరిమితమగుదాహమును జనింపజేసిన యాయాంధ్రోద్యమమెం
తయు ప్రశంసనీయము. ఏదేశమునకైన నెట్టి సంఘమునకైన నీ
దెచ్చనంతటి ప్రజానాయకులును కార్యతత్పరులును ఇచ్చట
గలరు. ముఖ్యములగు పట్టణము లన్నిటియందును డంబమునకు
గాకయధాధ్యముగ కార్యములను బూనుకొని తాత్పర్యముతో
నిర్వహించు యావనలుకలరు. ఇట్టియవకూల సందర్భములలో,
ఆర్యోద్య సహాయ సంఘాంతురము ఇప్పటికంటే ననంతముగ
నభివృద్ధి జెందకుండుట నిజముగ నాశ్చర్య కరము.

విద్యావ్యాప్తత యొక కారణము కానేరదు.

ఈ మొక వాటునకు గాఢములుగ ననేక సందర్భ
ములను జేర్చుచు యున్నారు. దీనికి హేతువు 'విద్యావ్యాప్త
త' యని రెజిస్ట్రారు వారి 1912-1913 సంవత్సరము రిపో
ర్టులో చెప్పి యున్నారు. కాని హిందూ పత్రికలో నిజీవల
నొక విశేషమును నిరూపించిన ప్రకారము, కనీసము మన ప్రస్తుత
సందర్భములకు సంబంధించి నంతలో, ఆర్యోద్య సహాయము
నకును విద్యావ్యాప్తికిని యెట్టి సంబంధమును లేదు. విద్యా
విషయమున నగ్రగణ్యములన దగు తిరునెల్వేలి, మలబారు, గోదా
వరి, కృష్ణ, గుంటూరు మండలములన్నిటి యందును ఆర్యోద్య
సహాయోద్యమము దీనిస్థితియందేయున్నది; కాని, విద్యా
వ్యాప్తి విషయమున ప్రభావతములుకాని చెంగల్పట్టణ, అనంత
పురము, దక్షిణఆర్కాడు, నేలము, కోయంబుత్తూరు మండ
లములలో నీయోద్యమము మంచి యభివృద్ధిలోనే యున్నది.
"పంజాబు సంయుక్తరాష్ట్రములు మధ్యరాష్ట్రములందును
విద్యయంతగ నభివృద్ధిలో లేకున్నను, ఈ విషయములో ముందు
అంగవేయుచున్న మద్రాసు బొంబాయి బంగాళముల కంటె
వీనియందే యన్యోద్యసహాయోద్యమము చాలవృద్ధిని బొంది
యున్నది." మధుర జిల్లాలోని. అక్షరజ్ఞానములేని కొంగ
బాలియగు కల్లరలు కనెంచు గ్రామములలో నిట్టి సంఘములు
ఒకాసంఖ్యగ స్థాపింపబడియున్నవి. ఈ సంఘస్యవహము
లందలి లెక్కలను వ్రాయుటకై యితరకులముల వారిని

గుమాస్తాలుగ నేర్పరుచుకొనుచున్నప్పటికిని వీనికార్యమునకు
హానియేమియును కలుగుటలేదు; ఈ యన్యోద్యసహాయ సంఘ
ముల మూలమున నీ బాతులవారి గాంధీ నేరము చాల
వరకు తగ్గి యున్న దని జూ పోలీసు నూపరింటెండెం
టుగారు చెప్పుచున్నారు. ఆంధ్రలో కల్లరలకంటె నిశ్చయ
ముగ నెక్కుడు విద్యావంతులే! కావున నీ యోద్యమ
మిచట తగినంత యభివృద్ధిలో నుండకుండుటకు వేరొక కారణ
ముండవలయును. ఆంధ్రుల కార్యనిర్వాహణ సామర్థ్య మల్ప
ముగనుండి వీరియందు సంఘభావము తగినంతగ లేకుండుట
దీనికి గారణమైయుండ బోలునని కొందరనుచున్నారు. దేశ
మందంతటను పల్లెటూళ్లలోనుండు జను లొకేవిధముగ నుండు
రను కొనకచ్చునగాన, ఈ యాపాదనమునకు తగినంతకార
ణము కనుపించినగాని దీనిని విచారింప నక్కరలేదు.

తెలుగు తాలూకాభివృద్ధి సంఘము.

తెలుగునుండి ఒకటిల్లు వ్రాయుచున్నారు:-

ఈ సంఘముయొక్క సాంవత్సరిక సభ సిద్ధాంతము
4వ 20, 21 తేదీల, బందరాంధ్ర జాతీయ కళాశాల
హాధ్యాయులు, ఎం యే: 1. యల్; కోపల్లి హను
9 పంతులుగారి యాధిపత్యముక్రింద జరుగవై యు
నియమమవున్నది. ఈసంఘము 1899 సం॥ స్థాపిం
పింపబడినది మొదటి తరగతి సంఘము వాంతా
విధమున నెంతవఱకు దోడ్పడి ఈసంఘనామ
దేశీయో తెలియకున్నది. సంవత్సరమున కొకసారి
క్రొత్త కార్యములతోడను, ఈ తాలూకా
కారకు పదసంఖ్య, మామిడిపండ్లతోడను,
భాగ్యి యుపహాగములతోడను కడుసార
మె గాని పీచేయుపని చేరుకావరాదు.
దేశీయగుమండెడిది. ఒక్కొక్కజాతీ
గడచిన్నవంతులమునుండి రెండుదిన
పట్టు చేయబడినది. మెక్కుటముగ
యన్న యాసోజులయందొక్కొక్క
దేశీయమిడిములకో జరుపుట

గత సంవత్సరమున నీ సంఘమున కించుకంటెయు
నిర్మాణమొనరించి యాపట్టముల ననుసరించి యీసంఘము
వార్షికతాలూకాభివృద్ధిపై పనిచేయుటకై కొన్ని తీర్మానములు
చేయబడినవి! అతీర్మానముల కొన్నిటినిందు సంగ్రహముగ
దెల్పివాని నవనరించి వీరంతవరకు పనిచేసికో విచారితము.

సంఘోద్దేశ్యములు.

1. తాలూకాయందు, నీతి, సాంఘిక విద్యావిషయ
ముల నభివృద్ధి జేయుట.
2. 'నాటక కళాభివృద్ధికి, ఆంధ్రవాంఛ్యభివృద్ధికి
పాటుబడుట.'
3. తెలుగు తాలూకాయందలి వ్యవసాయ, పా
శ్రామిక విద్యా విషయాభివృద్ధికి పనిచేయుట.

ఈ యుద్దేశ్యములన్నియును బాగుగనే యున్నవిగాని
సాపేక్ష కారణమువలననో యొకదానికైనను వీరు శ్రమపడి
నట్లు దోచదు.

సంఘోద్దేశ్యముల నెరవేర్చుటకు ఏమి.

1. ఒక యుచితపుస్తక భాండాగారమును, పఠ ప
మందిరమును స్థాపించుట.
- ఇంతవరకెట్టివి స్థాపింపబడలేదు. ఇందులకై ప్రయత్న
మైనను జేసియుండలేదు. ఈ యూరనొకటియైనను పుస్తక
భాండాగారము గాని పఠశాలమందిరముగాని లేవు. వీని యవ
యోగములును అవుగరమును ఎఱిగియే యీ సంఘము వారిట్టి
తీర్మానమునుజేసి యుండవచ్చు. ఏమి యెఱిగిన నేమి లాభము
పని జరుగనపుడు?
2. తెగ్రములకు, ఉపన్యాసములకు సభల నేర్పరచి
యుపన్యాసముల నిప్పించుట.
3. జ్ఞానాభివృద్ధి కరములగు పత్రికలను కరపత్రము
లను చదువుట, ప్రచురించుట.

వీ రిదివరకెన్ని సభల నేర్పరచి యెన్ని యుపన్యాస
ములనిప్పించిరో, ఎన్ని పత్రికలను కరపత్రములను ప్రచురించిరో
ఎవరికైనను తెలియునేమో?

తెలుగులో నాటకము లాడించుట

"నాటకములు వీలయినప్పు డాడించి యీ సామ్యము
యోగ కరములయిన కార్యములకు వినియోగించుటకు కారవ
నిర్దాంహక సదవారు వీలయినప్పు డెల్ల జ్ఞానాభివృద్ధి కరము
లగు నాటకముల నాడించవలయును"

వీరింత వరకెన్ని నాటకముల నాడించి జ్ఞానభివృద్ధి
వెదజల్లి అందుమూలమున నెంతసామ్య సంపాదించి యేయేస
తీర్మానములకు వినియోగ జరిగిరో? రాబోవు సంవత్సర సభ
లకు విరోధార్థమై యైన నొకటి రెండు చక్కని రంగముల
ప్రదర్శించుటకైన ప్రయత్నించినటుల లేదు: ఇట్టి వారు నాటక
కళాభి వృద్ధి కెట్లు లోడ్పడుదురో.

5. ధర్మసంఘటములకు, కార్యములకు, ఉప పత్తి
యున్నయెడల సహాయ మొనరించుట.

తమకు తామే సహాయముచేసి కొనబాలని వీరి రరసం
ఘముల కెట్లు లోడ్పడుదురో చదువరలే గ్రహించురు గాక!
అట్టివానికి, సహాయము జేయుటకు వీరి కుపపత్తి యున్నట్లు
తోచదు. ఉపపత్తి కలుగజేసి కొనుటకు వీరు ప్రయత్నించు
చున్నట్లును.

6. వ్యవసాయ పరిశ్రామిక ప్రదర్శనముల నేర్పటచి
స్వదేశ పరిశ్రమలకు పతకములు, బహుమతులు, యోగ్యతా
పత్రముల నిచ్చి ప్రోత్సహ మొనగుట. ఆప్రదర్శనము ప్రతి
సంవత్సర మీసంఘసంవత్సరీ కోత్సవముతో జరుపుదురు.

ఇట్టి ప్రదర్శనమున కీసంవత్సరము కొన్నియేర్పాటులు
చేసిరి గాని యేమికారణముననో మరల సంజేపించిరి.

7. ఇక కార్యనిర్వాహక సభవారికి తోచినవిధమున
వై యుద్దేశ్యముల కనువగుపద్ధతుల నేర్పటము! వై పద్ధతులనే
నేరవేర్పరపుడు సంఘమువారి కింతమితోమను. తోచినలాభ
మేమి?

8. కార్యనిర్వాహక సభవారు ప్రభుత్వమువారికి సంఘ
నీతి విగ్యావిషయములను తెలియపఱుటకు, మనవులంపుటకు,
తీర్మానముల జేయుటకై యుపసభల నేర్పటముపవచ్చును. వీ
రిదివరకు తీర్మానముల నేమియును చేసినట్లు లేదు. గతమునకై
కొనిన ఫలమేమి? రాబోవు సభలలోనైన సంఘమునకును,
దేశమునకును ఉపయోగకరమైన తీర్మానములను తీర్మానించి
యాతీర్మానముల ననుసరించి యీసంఘమువారు పాటుబడి
పనిచేసిన బాగుండును. శ్రమపడి పనిచేయదలచుకొన్న తీర్మా
నించవలసిన హంశములు లేక పోలేదు (1) ఆంధ్రదేశోద్ధారణ
కై సాన్న్యత్యాగులయిన యాంధ్రనాయకుల నేర్పరపడన
యాంధ్రోద్యమమునకు దోడ్పడుటకై ఈ తాలూకావారి

మం

కొల్లు

బోవు

డోరక

దినముల

మొత్తం

దెచ్చుచు

యును. ఈ

త్వరచర్యచదు

పాటు బడినట్లు మా

యొక్క కార్యక్రమ

కోచనీయము:

కొవున నికనైనను

కిని హిందూ దేశాభ్యుదయ

ప్రయత్నించి తమ సంఘనామమ

ఈ తాలూకావాసుల నాసంఘము

గోరుచున్నాను.

విందునా

రాజు లే

య్యలుగా

రట్టినీ ఆ

రాజు

భావనై ను

ఇట్లు తలచితి:

ఆపురుష

లేమో కాని, ఈ

కాదు—ఆసత్యము—అని యెంచితిని.

తెలుగుభాషలోని ప్రసిద్ధగ్రంథముల బాగోగలు నా

తో జరిపించిరి. శృంగారరసముయొక్క యాచిత్యానాచిత్య

ముల విమర్శించిరి. భాషయొక్క పూర్వాపరస్థితులను గుఱించి

ముచ్చటించిరి. పూర్ణానుస్వారాగానుస్వారము విషయము

ప్రస్తావించిరి. ఆంధ్రభాషయందు దమకుంగల యభిరతిని గన

బజచిరి.

నేను ఆపురుషుని నెలపులేసికొంటిని. అప్పుడును నాకు

గలిగిన తలఁపులు మీకు జెప్పను. నెలపు లేసికొనినప్పుడు

సామాన్యాధికారులు, సాధారణ శ్రీమంతులు ఆ నెలలు ముఖ

మైన ఎత్తియందలేదు. ఆ పురుషుడు ప్రసన్నవదనముతో

లేచి నెలవిచ్చెను.

ఇంటికి మరలితిని. ఆ సమావేశము నెన్నటికి మఱవ

లేననుకొంటిని. ఆపురుషునియొక్క గుండ్రని పెద్దతల, ఎత్తయిన

ఫాలాపరిభాగము, అవయవోచితపరిమాణము, నిర్మలములైన

కన్నులు, విద్యావిశాస సహితసౌమ్యమును వహించియున్న

ముఖము, నామనస్సులో నాడుచుండెను. శిశువురము రాజా

గారు. శ్రీ శిశువురము రాజాగారు' అని పరులవలన మాత్ర

మిదివఱకు వింటిని; దూరముననుండి మాత్ర మిదివఱకు జూచి

తిని' అని అనుకొనుచు స్వప్నానాభిముఖుడనైతిని.

[ఈస్వాసము మాతనవ్యక్రమమున వ్రాయబడినను

సౌకర్యాన్ని పూర్వపద్ధతియందే ముద్రింపబడినది. ఈస్వా

తంత్రము వైకొనినందునకు లేఖలు తుమింప వ్రాగితులు.

ఆం. ప. సం.]

వృత్తాంతములు

ఒక ఆంగ్లములో 10, 00, 000 వంతును కనిపెట్ట దగిన యంత్రము గలదు.

తన భాగ్యచే సాకము చేయబడిన పదార్థములు మిగుల రుచికరములుగ నున్నవని భోజన సమయమున చెప్ప భర్తమాటలను వినుచుండు శ్రీముఖమెంత వికాసముగ నుండును!

ప్రతిమానపును నేడైన మంచివిషయమును చూచినపుడు, దానిని తెలిసికొనినంతమాత్రమున ప్రయోజనముండు ననుకొనగూడదు. ఏవిషయమైన మంచిదని తాను తెలిసికొనినపుడు దానిని ఆచరణలోనికి దేవలయును.

ఏ యుద్ధములోనయిన, శిరంగిదెబ్బచే చంపబడకుండ, నెవడైన గుడ్డుము మీదనుండి క్రిందికి పడెనాయని ప్రశ్నించగా, నిట్టినితి, సర్ రాబర్టు రాలిన్ సన్ అనునాయనకు తటస్థించెనని లేలినది.

అప్పుడప్పుడు జరుగు రీ నెటిల్మెంటుల పద్ధతి వివరణములను స్పెషల్ నెటిల్ మెంటు అధికారులు బోర్డువారికి పంపునప్పడే దేశభాషలో అయామండలముల నెజటులలో ప్రకటింపవలసినదని ప్రభుత్వము వారు తీర్పు చేసియున్నారు.

యెడల నేటికీ రూపముల జరిమానాచెల్లించవలె అవకాశములోని పోలీసువారు ప్రకటించిరి.

విశాఖపట్టణములోని చాలికల యంత్రములోని విద్యార్థిములలో సభ్యులైన యొక్క నామెకు బంగారు పతకము నెంట్లండు ప్రభువు పేరట ఒహుమాన మొసంగుట కయి చిన్నవాడైరు ప్రాప్రయిటరు గారగు పేర్ల రామమూర్తిశ్రేష్టిగారు రు 1,000లు ప్రభుత్వమువారి పరముగా నిచ్చియున్నారు. దీనిపై వడ్డీ, మీద కనిన కార్యమునకు నివి యోగింప బడెనలదు.

శీతజ్వరములపనిని చక్కగా జరుపుటకును జరిగినపనిని ఫలమునుబట్టి నిర్ణయించుటకును సహకారిగానుండనట్లు ఈనగరపు మొదటిమాడు డివిజనులో జనాభా లెక్క నెల్లెలయునని మ్యునిసిపాలిటీవారి రభిప్రాయపడి ప్రభుత్వపువారియనుమతి నడిగిరి. ప్రభుత్వమువారి యుపక్రమమున కంగీకరించి యున్నారు. దానికై యగువ్యయము రు 1,700 లని దామాషా చేయబడినది. ఏనాడు జనాభా మొదలునెట్లుదురో ఏనాడు కడపటిలెక్క యెత్తుదురో ముందు తెలియాలదు.

సర్వేల్యాండు రికార్డుశాఖలో కొత్తగాప్రవేశించు డ్రాఫ్ట్ టున్నమునలును ల్యాండ్ రికార్డు నూపరింతు డైరెక్టరుల కార్యపాఠశాలలోని గుమాస్తాలును వీరిపనులకై యియ్యవలసిన పరీక్షలకు రెండుమారులు పోవచ్చునని ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయించియున్నారు. జూలైకిముందు చేరువారు అప్పటినుండి రెండుసంవత్సరములలో పరీక్షలో తేరవలెను. ఓడపచేరువారు తరువాతి మాడెండ్లలో రెండుపరీక్షలకు మాత్రము పోవచ్చును అందులో నొక్కంట తేరవలెను.

శ్రీ స్వాతంత్ర్యవాదినలు తమ యాంవోళనమందు 'కార్యకూర్క'ము నధికముగ కనబరచుచున్నారు. వారి మధ్య కొత్తగా నిర్దేశ ప్రతికాసంపాదకులను కొట్టి, ఒకడాక్టరును కొరడాతోబాది, ఒక బంట్లోతును చేబాడితతో వర్షించిరి. ఈశ్రీ స్వాతంత్ర్యవాదినలలో నెందఱు వివాహము చేసికొని కాపురము చేయుచున్నవారో, వివాహము, బిడ్డలు, సంసారపాదలు లేక ఘోటక బ్రహ్మచారిలుగా నున్నవారెందఱో యెవరైన లెక్కవేసిన చాల వాగునందుననియు, తుటుంబపుగొడవ లేమియులేక పోవుటవలననే వీరు రాజకీయ విషయములపై వచ్చిపడుచున్న పోరాటమును బాదులలోని ఓడపచేతిక వ్రాయుచున్నది.

లిరియాణి తేయాకు ఎచ్చేటులో పనిచేయు కూలీల యిండ్లపై నొక మదపుచేనుగ యిద్దఱు ఆడువారిని చంపినట్లు యీ కంపెనీ మేనేజరు పి. డి. వుడ్డుగారికి తెలియవచ్చెను. ఈశ్రీ లలో నొకరు బిడ్డను వీపునకు గట్టుకొని యింటిలో పని చేయుచుండగా ఏనుగవచ్చి ఆమె నకస్పాత్తుగా వైకి లేవ నెత్తి దగ్గరనున్న పొదలలోనికి గిరాటువేసెను. ఎట్లో బిడ్డకు నపాయవేమియు కలుగలేదు. పొదలో బడియుండెను. అంతటితో మిన్నకుండక నీయేనుగ ఆమె దగ్గరకు పరుగుత్తుకొని సోయి వైకెత్తి కొమ్ముతో గుచ్చివేసెను. తరువాత నీ యేనుగ గుడిసెల దగ్గరకుపోయి 18 సం.ల వయసుగల ఒకచిన్నదానిని చంపెను. పాప మీ పిల్ల ప్రాణరక్షకార్థమై ఒక గుడిసెలోనుండి మఱియొక గుడిసెలోనికి పరుగుత్తుకొని పోయినది కాని, యేనుగ నెంటబడి ఆమె పిల్లను, నడుము వైభాగమును ముక్కలుముక్కలుగా చీల్చి త్రొక్కి వేసెను. తరువాత దీనిని చంపు నిమిత్తమై కొందఱు యువకులు తీసికొని పోయిరి గాని వీరినిచూచి అడవిలో బడి పారిపోయినది.

ము
డను
భారత
ప్రబల

ందూస్థాన
యదాహర
బ్రకటించి ఆగ్రం
మంచిపని వార
యున్నారు. జిల్లాల
లసంఖ్య 678. అందు

ము
యదాహర
బ్రకటించి ఆగ్రం
మంచిపని వార
యున్నారు. జిల్లాల
లసంఖ్య 678. అందు
ఈగ్రంథము మరి కొందరి
పట్టబడును. విద్యాలయములు
కొన్నిటి కీయబడును. వీనిలో రాజమహేంద్ర వర
పు జాతీయ విద్యాలయము నమూనయి యున్నది.
బందరు జాతీయ కళాశాలపేరు కానరాలేదు. కాని
దైర్యురు గాణి పది ప్రతులాలని యిష్టముచొప్పు
న పంచిపెట్ట నిచ్చియున్నారు. అందు బందరు జాతీ
య కళాశాలను మ రు వ ర ని నమ్ముచున్నాము.
ఇంతచేసి ద వార్తాపత్రికలలో నొక్కదానికైన
నీగ్రంథ మిచ్చునట్లు కానరాదు. దక్షిణ హిం
దూస్థాన మండలి విరివియగు పరిశ్రమలలో రెండి
నిగురించి ప్రభుత్వమువారు గ్రంథము ప్రచురించి
పంచి పెట్టుట తలపెట్టినప్పుడు నిట్టివాని యందలి
జ్ఞానమును లోకమునకు వ్యాపింపజేయు వార్తా
పత్రికలకు వీనిని పంపకపోవుట విచారణీయము.
అమృతమునకు గూడ నీ పుస్తకములు విరివిగాదొర
కవు. ఇండియా కంత్కును నలుబది ప్రతులమృక
మునకు నిర్ణయింప బడినవి.

బాలురుచేయు సేరములను విచారించుటకు
సేర్పడనుండు ప్రత్యేక న్యాయస్థానములలో మొద
టిది సిన్నటిదినము కలకత్తా లోయరు సర్క్యులరు
రోడ్డులో ప్రారంభమయ్యెను. దీనియందు దివివరకు
మేము తెలిపినరీతి. పదునైదు సంవత్సరములకు
లోబడిన ముద్దాయిలు విచారించబడుదురు. దుర్బుద్ధి
కంటెను కొంటెతనమే యెక్కువగా ప్రోత్సహింప
దురాగతములకు కడంగుబాలురీ న్యాయస్థానముల
మూలమున సత్ప్రవర్తకులు కాగలరని నమ్ము
చున్నాము.

కొన్నిదినముల క్రిందట సేకాగారు కోర్టువదలి
పోయిన బారానగరు కుట్రకేసులో తీర్మాన మొ
సంగబడినది అసెసరులు ముద్దాయిలు ఆరమ్ము
ఆర్టుననుసరించి మాత్రము సేరస్థులని యభిప్రాయ
మిచ్చిరి. న్యాయాధిపతు లీయభిప్రాయముతోనేకీ
భవించుటేకాక ముద్దాయిలు కుట్రకూడ నడపిరని
నిర్ణయించి మొత్తముమీదముద్దాయిలకొక్కొక్క
నికీ మూడుసంవత్సరముల కఠినశిక్ష విధించిరి. సేకా
గారి యుక్తివాదము విమర్శింపబడినట్టే కానరాదు.

యమున
యందును.
ము
చించు
కావున
మానమయి
నియోగించి
విచారణచేసి
ంజారుచేయుట
యోమానుటయో యెన తురనినమ్ముచున్నాము.

పౌరవాక్య సముద్రములమీద టప్పాలంద
జేయుటకును ప్రయాణికుల గొనిపోవుటకును
వ రుమును చేరవేయుటకును రెండు గొప్ప
కర్మావళి సంగతులు లేర్పడి బహుకాలముగ
న చేయుచున్నది. బ్రిటిషు ఇండియా స్టీమువ్యా
పి మను కంపెనీయొకటి. పి ల టు ట కంపెనీ మరి
కొకటి. ఈ రెండింటి పేర్ల పట్టుల కంట్రాక్టుల
వల్లగా పేర్లు బహుముఖము ప్రయాణికులకు పౌరవ్యా
పి మను కంపెనీ వారి సౌఖ్యమునకు సాయపడు
టయందును పేరైనది. మొదటికంపెనీ తూర్పురేవు
లలో జరుగు వ్యాపారమునకు తోడ్పడుటలో కీర్తి
గాంచినది. మొదటికంపెనీ పనియొక్క స్వభావ
ముచేతనే ప్రయాణికుల కెక్కువధరలు పెట్టవలసి
వచ్చినది. రెండవకంపెనీకి కూడ నిట్టి అనాచుకూల
ములే కొన్నికలిగినవి. ఇటీవల నిట్టివేయగు రెండు
గొప్ప శార్కణ్య సౌకావ్యాపార సంఘములొ
క్కటిగ చేరుటచే నీయాంగ్ల సంఘముల రెంటి
యొక్క లాభములును తగ్గునను సందేహము
పొడవైనది. కావున నీరెండును నేకమైనచో తమ
కే కాక ప్రయాణికులకును నెక్కువ సౌఖ్యమును
లాభమును కలుగునని యెంచి యీరెండు కంపె
నీల యధికారులును నైక్యమునకు నియ్యకొని
సర్పాటుల నొనర్చుచున్నారు. ఇదివరకును నీకం
పెనీలకీలాటి స్పర్థయు లేక రెండును దానిదాని
విధమున బలవంతములయియే యున్నందున వీని
సమ్మేళనము అన్నివిధముల నుపయోగ కరము
కాగలదని తజ్ఞులువిశ్వసించు చున్నారు. ఇతర
జాతులలో వ్యాపార స్పర్థకలిగినప్పుడు ఆంగ్లజను
లు ప్రవర్తించు పథమును మనము జాగరూకుల
మై గమనించి యవసరమైనచో స్వీకరించిన ఫల
ము గలుగకపోవనా?

కాక్సెకలు ప్రభువుగారు కడచిన మంగళ
వారము నాడు కలకత్తాలోని శ్రీ విశుద్ధానంద సర
స్వతీ విద్యాలయమునకు సంబంధించిన కొన్ని
క్రొత్త కట్టడములను తెఱచిరి. ఆ తరుణమున ని
యాలయపు జరిత్ర కొంత ప్రకటితమయ్యెను. ఇది
హిందీ భాషాపయోగులగు మార్వాడీ బాలుర
కొన్ని కేర్పడినది. దీని జననము 1901 వ సంవత్సర
మున. మొదటిదినమీ విద్యాలయమును ప్రవేశిం
చిన బాలురసంఖ్య బహుస్వల్పము. అప్పటి వరకు

నాటకశాలకు సంబంధించినది. దీనిని
యదివరకేకేకప్రక్క లుపగబడియుండెను.
వెక్కువప్రక్కించిరి. ఈప్రక్కలవాదికారి
1910, 1911 సంవత్సరములలోను తరువా
తను కొన్నికొంతవేసలకు పండిరివేసికొనుట కనుష్ఠ
యాయక యిటీవల నొక పార్సీనాటకసమాజమున
కన్యలుచుట్టవలన గలిగిన యనుమానము. వీరి
ల్లుపార్సీనాటకశాల యేర్పడినపక్షమున ఎన్న
వేమలో మరియొకశాల కుత్తువిచ్చుట యవసర
మని కొంతకాల మభిప్రాయము ప్రబలియుండెనని
యు పిదప నాయభిప్రాయము మారినందునకడపటి
కంపెనీకి కొన్ని షరతుల ననుసరించి యానష్ట
యిచ్చుట మైనదనియు నధ్యక్షులు ప్రత్యుక్తమి
చ్చిరి. ఈప్రత్యుక్తము నెవ్వరును నాడేపించియుం
డలేదు. మరల నీవిషయమున చర్చనచ్చుకేమో
తెలియదు. సభవారు విమర్శించిన రెండవవిషయ
ము మన పారిశుద్ధ్యసంఘమువారికి కలగవచ్చును
మువల్లగల యభిమానమును వెల్లడించుచున్నది. నగ
రములోని మురికినీళ్లను ఇప్పుటి కట్టడపు కాలువలో
నుండి క్రొత్తగానెర్పడియుండుచున్నందున నీకేర్ప
టకుదగినసదుపాయముల నొనర్చుటకు నవీనముగా
కొందరుదోస్తీలునియమింపబడవలసినదనియు వా
రికధ్యక్షుడుగ నెలకు రు 500 ల జీతముతో నొక
యంజనియరు కేమింపబడవలసినదనియు స్థాపించు
కమిటీవారు సిఫార్సుచేసిరి. రంగాచార్యులవారును
రావుబహద్రులు పి. టి. త్యాగరావుశ్రేణిగారును
ఇంజనీయరు సేపైజుట నృకయనియు నిప్పటి
స్పెషల్ ఇంజనీరుగాకే యీపనికి చాలుదురనియు
తెలిపిరి. రు 150-200 ల జీతముతో నొక సహాయ
కు దేర్చబడవలయు ఇదివరకుండు యంజనియరు
గారు చాలారాయని వీరు తలంచినట్లు తోచుచున్న
ది. త్యాగరావుశ్రేణిగారు ఇప్పుటి మురికినీటి సహ
ము రోగములను కలిగించుచున్నదని బహుకాల
ముగ కథిపెంచుచుండెయు నాశేషణతెచ్చుట
చిత్రమని వి. సి. శేషాచార్యులవారు వాక్రుచ్చిరి.
ఇదియెంతయు హాస్యాస్పదమగు వాదమని మానవ్య
కము. చెడుగును బాపుకొన నెంచుటకును అనవ
సర వ్యయమును నాలోచింపక తలపెట్టుటకును
సంబంధమేమియో కానరాదు. జి. పి. నలేశకా
గారు న వీ న ము గ నిం జ నీ రు ను నియో
గించుకొనినచో నిప్పటి యంజనియగారగు మేడలే
గారు తమ దృష్టిచెదరిండువలన తమకు నియ్యక
మయిన పనిలో లోపములు వచ్చినయెడల తమ
జబాబుదారి కాజాలమని వాదింతురనియు నందుచే
మరియొకరిని నియమించుట యవసరమనియు ఫలి

వివేచనాత్మక వార్తలు

విద్యుత్ సృజనము.

లండను జూన్ 16:— సేవకు లిప్టు వాలంటీర్ల సంఖ్య వారమునకు 15 వేల చొప్పున పెరిగిపోవుచున్నదని బీరే ల్ గారు కామస్సు సభలో చెప్పినారు.

సెసిల్ గారి తీర్మానము.

విద్యుత్ లో వాలంటీర్ల సేవ యుండుటవలన రాగల ఉపద్రవమును, నిర్మాతలను దొరతనమువారు దుగు ప్రయత్నములు చేయుట లేదని ఒక తీర్మానము సుపరీక్షించవలసినాను. కాబట్టి ప్రస్తుత మీ చర్చనాటి వేయవలసినదని రాబర్టు సెసిల్ ప్రభువు సభవారిని కోరెను. వీరి తీర్మానమును గూర్చి సెటిరాత్రి చర్చయగును.

ఆస్పిక్టరు గారు.

అధ్యక్షులలోనికి తుపాకులు దిగుమతి చేయకుండు, ఆపి వేయుటకు చేసిన ఏర్పాటులకన్న విద్యుత్ సేవనెట్లు తుపాకులను దిగుమతి చేయకుండు నాపుటకు ఎక్కువ కట్టు దిట్టములు చేయబడెను. మేము చేయగల పనులను చేయుచున్నాము. దిగుమతి కాకుండు నాపగలమని నమ్ముచున్నాము. అని ఆస్పిక్టరు గారు సభలో తెలిపినారు.

బరెట్ గారి యభిప్రాయము.

బరెట్ గారిట్లు చెప్పినారు:— ఇద్దరు మేజిస్ట్రేటుల ఆనుభవ పొందిన పక్షమున వాలంటీర్లకు కవాతు చేర్చుట తప్పకాదు. మేజిస్ట్రేట్ల యుత్తరవులే యున్న పక్షమున ఆ యుద్ధములను చేరుటకొని తిరుగుటకూడ న్యాయశాస్త్ర విరుద్ధముకాదు. వాలంటీర్ల లేని ప్రదేశముల కన్న వాలంటీర్లను ప్రదేశములలోనే గందర గోళము లేకున్నది. కాననము పాటింపబడు చున్నది.

గవర్న మెంటు వారికితి.

వాలంటీర్ల ఏర్పాటుకు ప్రారంభమైనప్పుడు గవర్న మెంటు వారు స్థానికము గాండరి. చిట్టచివర వరకు గవర్న మెంటు వారు ధర్మగ్రాముకే యందురు.

వారాని గారు.

గవర్న మెంటు వారు ప్రస్తుత స్థితి చాలాభావ కరమై కదిగా చూడెను. ఈ స్థితి నుండి సుదూరము చేయవలసివచ్చుచున్నది.

చచ్చి ఆపుట తీర్మానము.

చచ్చి ఆపుటవలననది సెసిల్ గారు కోరినారు. దీనికి 286 మంది ప్రతిపాదనలుగాను, 223 అనుకూలముగాను ఉన్నందున వీరికోరిక సాధనమైతి.

ప్రభుత్వ సభలో చర్చ.

లాన్సు చవుగుారి ఖండము.

లాన్సుచవుగు ప్రభువు ప్రభుత్వమునై దోషాకోసన క్షేయము తీర్మానము సుపరీక్షించుచున్నది సభయందు నిండి యుండెను. ఆయా యిట్లు నడివెను:— రహస్యపు సభలవలన సంపాదనలవలన లాభ మేమియులేదు. ప్రభుత్వమువారు హేతువాదము నంగీకరించుటకు కనుపడెను. కాని యిపుడు భీతావహులై యున్నారు. కొండెగాండ్రు టక్కుటమారులు వలన ప్రభుత్వము జరుపబడుచున్నదిగాని పార్లమెంటు సభలే గాదు. సవరణిల్లలో పూర్వపు ఏర్పాటులే ఉన్నవి. దీనిని ప్రభువుల సభవారు అంగీకరింపజాలరు. కాని సెసిల్ యుద్ధమును నిలుపు లిగిన కొద్దిమంది విచారణకు తెచ్చినచో, యూనియన్ నిట్లు దీనిని కమిటీలో పోషించెదరు.

ప్రతిపక్షుల పట్టుట

ఏమిసంభవించినను సరే ప్రతిపక్షులు తియ్యభిప్రాయమునుండి మఱల దలచుకొనలేదు. అయిదొండునకు స్వరాజ్య కాసనమును నిర్దేశించెదరు.

అలస్యమునకు గాఢము.

ఎట్లయినను సభయపక్షములవారికి రాజీయేర్పాడు నను నుద్దేశముతో సవరణపు కొద్దిమంది విచారణకు తెచ్చుటలో అలస్యము జరిగినది.

ప్రతిపక్షుల సంఖ్యము.

సెలవులలో గవర్న మెంటువారిని సర్ ఎడ్వర్డు కాన్లను గారికిని నిమిషమునై ఉత్తర ప్రభుత్వములు జరిగినవి. అయినప్పటికి సవరణపు పట్టిలో చేయుటకు మార్పుల తరువాతి గాని యీ రాజసంగతి తెలియదు. అచర్చ యందలి ఉద్దేశములు వారికి ననుకూలముగు విధమున మార్పు బడవచ్చును. ప్రాణమునకును, విల్లిమునకును నష్టమేమియు కలుగనందున వాలంటీయరు ఉద్ద్యమముతో దొరతనమువారు సంబంధము కలుగజేసి కొనలేదు. ముందువారమునందు సవరణ విల్లు ప్రవేశ పెట్టబడును.

మొదటిటిల్లును వదలుట.

గాంధీజీగారు మొదట తెచ్చినట్లును వదలివేయు వలయునని మిల్ నరు ప్రభువు చెప్పెను.

యుద్ధములో ముందుట.

దేశమును యుద్ధములో ముందుకది సుఖముగా నందునది చాఢ్యతయంతయు దొరతనమువారి మీదనే ఉన్నది.

అల్పేనియా సాక్షాత్ భము.

లండను జూన్ 16:— గురాజు—తిరుగువాలువారు, తిరిగి నేటియందుము 6 గంటలవేళ పట్టణమునై బడినారు.

ధామస్సు గారిని స్తుతించుట.

తిరుగువాలు ప్రారంభమైనప్పుడు చంపబడిన దచ్చి కర్నూలు ధామస్సుగారిని, నెదరుల్యాండులోని పత్రిక లన్నియు స్తుతించినవి. ధామస్సుగారు నైకోద్యోగిగనుండి దక్షిణాఫ్రికా యుద్ధములో చేసిన ధనకార్యములన్నియు పత్రికలలో ఉదహరింపబడినవి. తిరుగువాలు వారిని ఎవరించుమని తన వైనికులను ప్రాత్యగము చేయుచుండగా చంపబడెను.

దచ్చిపార్లమెంటు.

ధీరునివలె ప్రాణము గోల్పోయిన ధామస్సుగారిని నేడు దచ్చిపార్లమెంటులో పొగడినారు. ధామస్సుగారి మరణము నెదరుల్యాండుకు నష్టము కలిగించినను, ఆయన మరణమువలన నెదరుల్యాండు, ప్రపంచముంతటిచే గౌరవింప బడునుగాన, లాభకరమనియే తలచుచున్నానని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పినారు.

శతమును హేలందుకు తెచ్చుట.

ధామస్సుగారు శతమును హేలందుదేశమునకు తీరలేనని గవర్న మెంటు వారు రాలిపోయియున్నారు.

దురాజోలో యుద్ధము.

నిన్నంతయు దురాజోలో యుద్ధము జరుగుచునే యున్నది. వైనికులకు వినుగుప్రదీప వలయునని తిరుగువాలు వారు విశ్వ ప్రయత్నము చేయుచున్నారు. వైనికులను తుపాకులు గాల్చుటకడజేయుటకు, తిరుగువాలు వారు కొద్దినై న్యమును ముందుకు బంపినారు. వైనికులలో 20 మందిచని పోయినారు. 100 మంది దెబ్బలు పొలిచిరి. తిరుగువాలు వారిలో చాలమందినష్టమైనారు. సాయంకాలమునకు యుద్ధము శాంతించినది.

15 వందల వైనికులు.

అల్పేనియానుండి రాజ్యవర్తలగు 15 వందలమంది వైనికులు దురాజోకు వచ్చినారు.

తిరిగి యుద్ధము ప్రారంభము.

రాత్రి 11-30 గంటలవేళ తిరిగి తుపాకులు, కిరంకులు కాల్చబడినవి.

యుద్ధ వాతలు.

విరోధుల అంతు కనుగొనుటకు యుద్ధవాతలు, విరోధులున్న ప్రదేశమునై కాంతిని ప్రసరింపజేసినవి.

డిఫెన్సు వాన.

డిఫెన్సు అను యుద్ధవాన దురాజో చేరినది.

వైనిక సహాయము.

దురాజో:— కొద్దిసేను సహాయముగా వచ్చినందున తిరుగువాలు చేసినవారు తమ స్థానమునుండి మరలిపోయిరి.

అంతిమార్తీయ ప్రస్తుతము.

ప్యారిసు జూన్ 16:— ప్యారిసు నగరములోనున్న ఇంటర్ నేషనలుకాటన్ డెవలప్ మెంట్ కమిటీవారు వెరెటెరి ఇంటిరల ఇండియాను దర్శించి వెళ్లెను. నేతృత్వ వేడెకెమరు కమిటీ ఎమట ఇండియా ప్రతినిధిగార్ని తానువ్రాసిన రిపోర్టును చదివెను. దానిలో నిట్లున్నది:— 3విన పద్ధతుని నవలంబించునెడల కొన్ని సంవత్సరములలో ఇండియాదేశము ఒక కోటివేల మాదిని సప్లయచేయులను.

గవర్న మెంటుకు నిధానము.

విస్తలలో కలితేకుండునాటుకును, అప్పుకు గింజలను సప్లయ చేయుటకును, కావలసినంతమంది ఉద్యోగుల నేర్పరిచవలసినదని కమిటీవారు ఇండియా గవర్న మెంటుకు నిధానము చేయుటకు తీర్మానించినారు.

ప్రతిపక్షులను ఖామి

నేటి సభకు అధ్యక్షులుగ నున్న సర్ ఛార్లెసు మేకరా గారిట్లు చెప్పినారు.— మాత్రసభకునై 2 సం॥ వకు ప్రతిని పండించుటకు పంజాబు దొరతనమువారు, ఇంటిగు నేషనలు డెవలప్ మెంట్ వారికి ఉచితముగ 7500 ఎకరముల భూమి నిచ్చినారు.

క్రొత్తి కంపెనీ.

పంజాబు దొరతనమువారు ఉచితముగా నిచ్చిన భూమిలో ప్రతిపక్షులను 60 వేలపానల మూలధనముతో క్రొత్తగ నొక కంపెనీని స్థాపించవలయునని కమిటీవారు ఆలోచింపుచున్నారు. ఇండియా ప్రతి వైరువలని లాభములను ప్రపంచమునకు పెట్టజేయుటకేగాని, సంపాదించి లాభము పొందుటకు కాదని కమిటీవారు తెలియజేసినారు. డెవలప్ మెంట్ వారి యున్న దేశములన్నియు, క్రొత్తకంపెనీలో బాగా స్వాములై పెట్టబడి నేటవచ్చును.

పరాసు మంత్రివర్గము.

ప్యారిసు జూన్ 16:— మంత్రివర్గమునై విద్యుత్ తీర్మానమునకు 870 మంది అనుకూలముగను, 13 మంది ప్రతి కూలముగను నుండిరి. ఎలలగు నిర్ణయ తర్కింపబడు వజ్రముగాడెంట్ల మిలటరీ స్పీస్ నియమమును తప్పక అమలయందుంచెదమని మంత్రి వర్గమువారు చెప్పిరి.

తుపాకులతో పరీక్ష.

గవర్న మెంటువారు యుద్ధేశములనై చర్చజగింపజేయుట ని యాక్షేపణలకు సమాధానము చెప్పారు. విడియాసిగా రిట్లు నుడివిరి:— యావనుల స్వేచ్ఛము రక్షాంగమునందు తుపాకులతో పరీక్షింప బడవలయును. ఇది సా తేరువలకు నేరయందు కొలుపుచేయవలసిన వలయు తర్కింపబడెను.

ప్యారిసులో వర్షములు.

లండను. 16:— ప్యారిసు:— వర్షము వలన స్యారిసు నగరములో బ్రహ్మాండమైన గోతులు పడినవి. ఈ గోతులలో పడిన వారిని ఇప్పటికి 16 శతములను బయటికి లాగినారు. భూమిలోపల నున్న నీటి గొట్టములును, ఆవిరి గొట్టములును, పగిలి, గోతులు నీటి మయములగు చుండెను.

ఆవిరి గొట్టములు తగలబడుట.

కొన్ని ప్రదేశములలో ఆవిరి గొట్టములు రగులుకొని, నేలకు పడిన రంధ్రములవలన భాగవచ్చుచున్నది.

కొందరు కనుపడలేదు.

ఇంకను చాలమంది కనుపడలేదు. చాలమందికి దెబ్బలు తగిలినవి. నేల యింకను ప్రసరింపుచున్నది.

ఇండియాకొన్నిలు బిల్లు.

లండను జూన్ 16:— లండను టెమస్సునైతికలో సర్ మాన్రొఫ్ట్ ఫుల్లరుగారు ఇండియాకొన్నిలు సంస్కారములను గూర్చి యిట్లు వ్రాసినారు:— బ్రిటీషు దొరతనమువారి అధికారమును తగ్గించి ఇండియాను స్వరాజ్యముగా క్షాముగజేయుటకు యుద్దేశముకానిపక్షమున ఇండియానేటు కెక్లెటరీయొక్క నిరంకుశాధికారమును హెచ్చించుట కేలయు కరగిపరి. మెంబరుల ఎన్నికకుగూర్చి యిటు వ్రాసినారు:— ఎన్నికల పద్ధతివలన ప్రజలకు బాగా గౌరవించునట్టి సౌలభ్య సేవనప, వచ్చుచు తలపరారు. ఇండియాలో ఎక్కువమంది కోరుచారని గౌరవించు పద్ధతిలేదు.

వెక్సికో యుద్ధము.

న్యూయార్కు జూన్ 16: ఇదిచివరు నాలుగుమాటలు తిరుగువాలు: నేన, డెవలప్ మెంట్ వారి ఎమర్జెన్సీకమిటీకుండ ఎదిరించినది. కాని ఈ మాటలు జకాటకానునొస్త 7వేల తిరుగువాలు నేనను, 8వేలమంది డెవలప్ మెంట్ వారికి బడించినారు. ధీరంగి దెబ్బలవలన ఈ మాటలు వారిలో చాలమంది నష్టమై పోయినారు.

జెనరలుగ్ని.

తిరుగువాలు నేన సహాయము వైనికులను కడికొని వెనెలు విల్లగారు జెకాటకాను వెన్నుచున్నారు.

మంగోలియా దేశము.

లండను జూన్ 16:— మంగోలియా దొరతనమువారు బ్రిటీషు ప్రతినిధిని మంగోలియాకు పంపమని సర్ ఎడ్వర్డుగారిని కోరినారా? అనిప్రశ్నిం: గా అక్టోబరుగారిట్లు జవాబు చెప్పినారు:— మంగోలియా దొరతనమువారు బ్రిటీషు ప్రతినిధిని రిమూవధారి పట్టణములో నుంచుకొనుటకు సిద్ధముగ నున్నారని వైర్లేటుగా తెలిసినది. ఈవిషయము బ్రిటీషు దొరతనమువారికి తెలియజేయుటకు మంగోలియా దొరతనము వారికి అవకాశము చిక్కలేదు.

ఇంగ్లాండు గవర్నరు ఒకవందక.

లండను జూన్ 16:— 1907 లో రషియా, ఇంగ్లాండులకు జరిగిన ఒకవందకను పాటిం: క రషియా ఉద్యోగులు

ఎగ్జిక్యూటివ్ సలహానుమతములను పరిశీలించుచున్న సంగతి మీకు తెలియునా అని, విదేశ వ్యవహారముల మంత్రియగు సర్ ఎడ్వర్డు గ్రీ గారిని ప్రక్షిప్తంగా వారిట్లు జవాబు చెప్పినారు:— ఈ విషయమే నేను రషియాదేశమునకు వారికి ప్రాసినాను. జవాబు ఇంకను రాలేదు. జవాబు రానిదే ఎక్స్ప్రెస్ సంగతులను చెప్పాలను.

కెనడా భారతీయులు.

లండను జూను 16:—విక్టోరియా—కమాన్వెల్త్ మారు స్త్రీమరులనున్న భారతీయులు తమ కర్తవ్యము దబ్బు ఆయిపోయినదని చెప్పచున్నారు. వీరికి విక్టోరియా పట్టణములోనున్న భారతీయులు అవార పదార్థములను సప్లయ చేయుచున్నారు. భారతీయులను పరీక్షించుట.

కమాన్వెల్త్ స్త్రీమరులని భారతీయులను వైద్యులు పరీక్షించు చున్నారు. పదిరోజులలో పరీక్ష పూర్తియగును

రాజపుసుగారి ఉత్తరక్రియలు.

లండను జూను 16:— 11 వ పంజాబు సేనకు, నేనా నిగమండిన కెప్టెను గాబ్బుసుగారి శత్రువు నేడు భూస్థానము చెయబడినది. శత్రువెంట కంబలమండవచ్చిన మారుగురు వైని కోర్కోగులుండిరి. శత్రువు తీసికొని వెళ్లిన మాగ్మున కిరు ప్రక్కలను వైనికవిద్యును నేర్పుకొనుచున్న ప్రభువుమారులు నిలచిరి. శత్రువు ఎక్స్ప్రెస్ గోకిల దొడ్డిలో పాతిపెట్టబడును.

పీ, అందు ఓ కంపెనీ

లండను జూను 16:— బుల్లెట్టుకు కంపెనీవారి నెటాలు స్త్రీమరులైన, వెనిస్సులారు, ఓరియంటల్ నేవిక్ మను కంపెనీలో కలిపి వేయుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నమాట అబద్ధమని పీ అందు ఓ కంపెనీవారు తెలియజేసినారు.

వైమానికుల అరెస్టు.

లండను జూను 16:—రషియా దేశపు వైమానికులిద్దరు ప్రోవెన్సు ప్రషియా దేశపు తూర్పు భాగమున నున్న ఆరెనోటను పట్టణములో దిగినారు. ప్రషియా అధికారులు వీరిని అరెస్టు చేసినారు.

ఎంప్రెస్ ఆఫ్ ఐర్లాండు స్త్రీమరు.

న్యూఢెల్ల జూను 17:—ఈస్త్రీమరు విప్లవగుర్యున విచారణ యొక్క పార్లమెంటు కాలేదు.

దేశీయ తంత్రీవార్తలు

దూది బేళ్ళను తగులబెట్టుట.

బొంబాయి జూను 16 — దూది బేళ్ళకు నిష్కముట్టించి వానికేయ నెంచినందుకై 11 సంవత్సరముల క్రితము బ్రయమ 10 సం. ల విల్లేచార్లెట్ 11 నెలల కంకరగాజును బాలురకు ఇక్కెప్పరు వైడరునేడు ఎస్సునేడు పోలీసుకోర్టులో ఫిఫ్ (వెసిడెన్స్ మేజిస్ట్రేటు ఆఫ్సరుగారియెదుట విచారణకు తీసికొనివచ్చెను. కొలావా ప్రతినిధులగులయందలి గ్రీవుసు కాటసు కంపెనీవారి దూది బేళ్ళకు నిష్కముట్టించినందున యీ బాలురు ఆదివారమునాటి రాత్రి పట్టుకొనబడిరి. అరువది రూపాయల వరకు జప్తుము కలిగినదని చెప్పచున్నారు. ఒక దర్బాలో మొదటి ముద్రాయి కెరెకె తీసికొనివచ్చెననియు, రెండవ ముద్రాయి దూదికి నిష్కముట్టించెననియు, ఇక మూడవ ముద్రాయి వీనినంతయు చూచుచుండెననియు ప్రాసిక్యూషను చేసిన సూపరింటెండెంటు గౌటీ తెలియజేసెను. దూదికి నిష్కముట్టించిన తరువాత మూడవ ముద్రాయి పరిగెత్తుకొని పోవుచుండగా పట్టుకొనబడెను. ఆనంతర మితిని వాక్యాలముమీద మిగిలిన యిద్దరు పట్టుకొనబడినారు.

ముద్రాయిపత్తిమున గాడికహోగారు వాదించిరి. 5½ సంవత్సరముల వయస్సుగల డ్రెడ్ బ్రాకెట్, అనునదే మొదట పోలీసువారి స్వాధీనమునందుండెడి తరువాత మిక్కిలి చిన్న తనముగటవలన వదలివేయబడెను. ఇతడు విచారింపబడిన సాక్షులలో నొకడు. దూదికి నిష్కముట్టించుటలో నెవరేమి చేసినది వివరముగ తెలియజేసిన తరువాత సాక్షుడు వెనుకటి దినమున నిష్కముట్టుకొనినదని తెలియజేసి బహుమానము వదయుటకై అన్ని ప్రమాదములను సంగ్రహించునట్లు ప్రతిపదింపిన యంశమును ప్రతిపదించినాడు. బడిపిల్లల కొంటెతనము గాఢాభిప్రాయపరిచుటకు సాక్షులను ప్రకారము బాలురను విచా

రింప వలసినదని గాడికహోగారు కోరిరి. గాడికహోగారి దరఖాస్తుతో గౌటీగారేకభవించినారు. మొదటి యిద్దరిబాలుర జనకులయొద్దనుండి. చెరి 250 రూప్యములకును, రెండవవాని తండ్రినుండి నూరు రూప్యములకును బాండ్ లుత్తముకొని బాలురను తండ్రిలస్వాధీనము చేయుటకై న్యాయాధికారి యుత్తరువుచేసెను.

మాననవృత్తు దావా.

బొంబాయి జూను 16. డాక్టరు సి. పి. మూరెటుగారు తమను తిరస్కరించి అమర్త్యాద చేసినందునకై డేనియల్స్ అమ్యయు నామెకాతురు జోన్న అమ్యయు తీసికొనివచ్చిన కేసులో నేడు ఫిఫ్ (వెసిడెన్స్ మేజిస్ట్రేటుగారు తీర్పుచెప్పిరి. ఒక కేసులో మూరెటు విడుదల చేయబడెను. కాని తాను కోర్టుకిన యెడల డేనియల్స్ అమ్యస్థితిగతులు బహిరంగము చేయవలసి వచ్చునని. మూరెటుచెప్పట బాగుండ లేదని న్యాయాధిపతి తీర్పులో వ్రాసెను. డాక్టరుకు 30 రూప్యముల జరిమానా విధింపబడెను. జోన్న అమ్య తీసికొనివచ్చిన కేసులో 20 రూపాల జరిమానాను విధించిరి. డాక్టరుకు కొలావాలో నొకవైనికి నివాసముండెను. దీనికి డేనియల్స్ అమ్య మేనేజరుగనున్నది. డాక్టరు కొందరు పిల్లలకు విందుచేయ నెంచెను. కాని దీని విషయమై యేర్పాటులు డేనియల్స్ చేయవలసి యందునా లేదాయను విషయము వీరికి వాగ్వాదము గలిగి కేసుబయలు దేరినది.

బాలగంగాధరతిలకు విడుదల.

బొంబాయి జూను 17:—బర్మాదేశము నందలి మాండలే కారాగారమునందు ఖయిదు సహభవించుచుండి నట్టియు, పూనాలోని 'కేసరి' పత్రికాసంపాదకులును నగు బాలగంగాధర తిలకుగా రీనెల 16 వ తేదిరాత్రి విడుదల చేయబడినట్లు కరు తంతిబంపిరని బొంబాయిలో తెలియచినది.

గొప్ప బంది పోటు.

కలకత్తా జూను:—భోయరను గ్రామము డక్కా జిల్లాలోని నవాబుగంజి పోలీసుస్టేషనుయొక్క అధికారము క్రిందనున్నది. ఈ గ్రామవాసియుగు బామిక్ మల్లాయను పేరు గల మహమ్మదీయు నిండిలో నీమధ్య పెద్దబందిపోటు జరిగినట్లు తెలియవచ్చుచున్నది. రహదారి పొత్తికమంది గుంపాకాటి కత్తులు, తుపాకులు, గడ్డెల్లు వుచ్చుకొని బయలుదేరి సింహ ద్వారమున పగుల కొట్టుచుండగా నిండియజమానుడును ఇంటి వారును వెరటిగుమ్మనున నప్పించుకొని బయటపడిరి. కాగడాలు వెలిగించి దొంగలు యింటిని వెదకి రెండు యినుపపెట్టెలను పగులకొట్టి రెండువేల రూప్యములకు నగును, ఆభరణములను ఎత్తుకొనిపోయిరి. వీరి కడ్డమువచ్చిన నౌకరు నొకని తుపాకి వేసి కాల్చిరి. ఇతనికి చావుదెబ్బ తగిలినది. అంతట కొందరు చుట్టుపట్లవారు చేరుచుకుంట గని లెదరించు తలంపుతో కొన్ని బారులు వదలిరి. తరువాత ఆస్తితో దొంగలు పారిపోయిరి. వీరిసంగతి తెలియదు. ఎవరును పట్టువడలేదు.

సిల్ హెల్పు వరదలు

కలకత్తా జూను 17:—సిల్ హెల్పు జిల్లాలో వరదల వలన చాలా గ్రామములకు నష్టము కలిగినదనియు, ఇండ్లు యెడడుగుల నీటిలో మునిగియున్నవనియు, మరికొన్ని సమాచారముల వలన తెలియుచున్నది. ఇది వరలో తెలియజేసినట్లు 15 గురు "నోరోలు" కొట్టుకొని పోవుచుండగా రక్షింపబడిరి. వీరు భీతావహముగు సంగతులు చెప్పచున్నారు. వరదలవలన బాధపొందినవారికి సహాయముచేయుటకు స్థానికాధికారులు ఏర్పాటులుచేయుటకు యత్నించుచున్నారు.

రైలుకట్టలు తెగుట.

కలకత్తా జూను 16:—ఆస్సాములో విశేషముగ వర్షములుకురిసి గొర్రాతివరకు వ్యాపించిన సూర్యబంగాళపు స్టేటు రైలువేలెడకు పెద్దగండ్లుపడినవి. సిల్ హెల్పులో గ్రామములు మునిగిపోవుచున్నవి. సానాగంజియను పట్టణము ఆపాయకరమగు స్థితియందుండెను. నీటిలోపడి కొట్టుకొనిపోవుచుండిన 15 గురు కొండవాండ్లు రక్షింపబడిరి.

ఒక రాజ ద్రోహి.

కలకత్తా జూను 17:—రాజీ ముద్దీను మల్లా మీది కేసు సిల్ హెల్పు మేజిస్ట్రేటు యెదుట విచారణ జరుగుచున్నది. ముద్రాయి లక్షములలో రాజద్రోహోపన్యాసము లిచ్చిన నేరమునకై పట్టుకొనబడెను. క్రింది నాలుగు సిద్ధాంతముల నెప్పుడు ముద్రాయి బోధించినట్లు సాక్షులువలన తెలియు

చున్నది:—(1) హిందువులందరిని మహమ్మదీయులములో కలుపుకొనుడు. (2) దొరతనమున కేవిధముగ పన్నులు చెల్లించవద్దు. (3) ఏభరంగిని సలాము పెట్టవద్దు. (4) దొరతనమునకు విరోధముగకత్తికట్టుడు. ముల్లాను పరిక్షించి చిత్తస్వాస్థ్యము తప్పియుండలేదని అసిస్టాంటు సర్జెను వ్రాకుచ్చిరి. కేసు జూను 25 వ తేదికి వాయిదా వేయబడినది.

బిహారులో మహమ్మదీయ సంఘము

బంకిపురము జూను 17:—బీహారు మహమ్మదీయులు మహమ్మదీయ సంఘమును స్థాపించి తమహక్కులను రక్షించవలసినదనియు, దేశీయ మహాసభాభిప్రాయముతో నేకీభావము కలిగియుండిన సర్వహిందూదేశ మహమ్మదీయ సభనుండి సంబంధము వదులుకోవలయుననియు, నిక్కడి కొందరు మహమ్మదీయ నాయకులు ప్రకటించిరి.

అలహాబాదు హైకోర్టు.

అలహాబాదు జూను 16:—అలహాబాదు హైకోర్టుకు ఆగస్టు 7 వ తేదిని నెలపులు ప్రారంభమగును. ఈనెలపుదినము లలో న్యాయమూర్తి సిగ్గోటుగారు న్యాయమూర్తిగ పనిచేయుదురు.

వర్షము.

అలహాబాదు 17:—అలహాబాదులో నేడు 12 గంటల వర్షము ప్రారంభమై తురియుచున్నది. ఇన్నిదినములనుండి యున్న వేడి తగ్గినది.

పంజాబు రిజిస్ట్రేషను డిపార్టుమెంటు.

లాహోరు జూను 16:—పంజాబునందలి రిజిస్ట్రేషను డిపార్టుమెంటు యొక్క మూడుసంవత్సరముల కొకషర్యాదును ప్రకటింపబడు రిపోర్టు 1911-13 వ సంవత్సరమునకు వెలువడినది. ఇందుతో ఇక్కెప్పెరు జనరలుగారువ్రాసిన వృత్తాంతమునుబట్టి భూములధరలు వలనను, రాష్ట్రసంపదవలనను రిజిస్ట్రేషను వృద్ధియైనట్లు కనుబడుచున్నది. సగటున భూమిఖరీదు 1002 నుండి 1007 రూపాయలకు వ్యవసాయపు భూములు 805 నుండి 955 వరకును పెరిగినది. లాహోరులో 1911 వ సంవత్సరమునందు క్రయధనము 35 లక్షలకును 1912 లో 45 లక్షలకును వృద్ధియై ఆర్థికదృష్టివలన తరువాత 24 లక్షలకు కవచిన సంవత్సరముతగ్గినది. తనఖాఆస్తి 54 నుండి 59 లక్షలకు వృద్ధియయ్యెను. వ్యవసాయదారులు తమభూముల నన్యాయక్రాంతము చేయుచున్నారని నమ్ముటకు పీలులేదనియు ఇట్టి అన్యాయక్రాంతములకు సంబంధించిన లెక్కలక కరారుచేయు నవసరమలేదనియు లెక్కలేనెంటుగవర్గరు గారు రిపోర్టును విమర్శించుచు తమ తృప్తి తెలియజేయుచున్నారు.

చెన్నపురిలో స్త్రీకళాశాల.

ఉదకమండలము జూను 16:—ఒకసంవత్సరము వరకును 1914 వ సంవత్సరము జూలై మొదటితేది నుండి చెన్నపురిలో స్త్రీకళాశాల స్థాపించు విషయమై విద్యాశాఖాధికారి చేసిన సలహాను స్థానికప్రభుత్వమువారు విద్యాశాఖలో నొకయుత్తరువు చే యంగీకరించున్నారు. దీనివిషయము విద్యాశాఖాధికారి తక్షణమే పనిబూనవలసినదని విధించుచున్నది. ఇందు సాధ్యమగు సంతకరతు స్త్రీలనే యుపాధ్యాయులనియోగింపవలయును స్త్రీలలభించని యెడలగ్రంథములు చెప్పటకు మాత్రమువయస్సుచెల్లిన పురుషులను నియమించవలయును. ఇద్దరు పండితురాడ్రను ఇంగ్లండు నుండి రప్పించు విషయమై చేసిన సలహాగురించి ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి వ్రాయబడును. విద్యాశాఖాధికారి తెలియజేసినదానికిబదులుగ వీరికి 500- 25- 750, 400- 20- 500 రూప్యముల జీతములిచ్చుటకై సిఫారసు చేయబడును.

కాల మానము.

సిహ్లా జూను 17:—అరేబియా సముద్రమునంగలి ఋతు పవనము మధ్య పరగజాలకును, మధ్య హిందూదేశమునకును వ్యాపించినది. కాని వర్ష మంత యధికముగ కురియలేదు. కొంచెమించు మించుగ నధికవర్షములు బీహారు, దూర్పు సంయుక్త పరగజాలకు వ్యాపించినవి కాని యింకను ఋతుపవనము తిన్నగా ఆరంభించలేదు. పంజాబులో స్థితిగతులు నిలుకడదప్పుచున్నవి. ఆస్సాము, బంగాళము, ఒరిస్సా, మధ్యహిందూదేశము, ద్వీపకల్పముయొక్క పశ్చిమతీరమునకు మరియ స్థానికముగ బర్మా, బీహారు, తూర్పు సంయుక్త రాష్ట్రములలోను సర్వత్ర వర్షము పడినది. మధ్యపరగజాలు

పాడి వంకటస్వామిగారు.

తే. నిఖిలాత్మేతి హాసముల్ నేర్పవెజయఁ
 బదివి బహువిధ భావలం బదివి యార్ద్ర
 భావలో నవ్యమార్గముల్ పగలఁ దెచ్చు
 గ్రంథంబులను వ్రాసి యుకలగాంచి
 బాసకు నొసంగెనగురుఁడు సన్మహితయశుఁడు
 పెంకటస్వామి నివితే కడిచిభగవీ!

కీ. భవభూడినినాన్ వార్ధకాత్మ్యముల్
 వ్రాసికీర్తిని గొన్న వారలెవరు
 నవ్యమార్గమున నేర్వమా నక్షర
 చిత్త్యంబువ్రాసిన భవ్యలెవరు
 హరిహరకావ్య తాత్పర్యనిబరు
 వివరణయునుజేసి వెల్లి నెవరు
 భవనసాయత్రి సత్కావ్యపయోనిధి
 వచనసూక్తమున వ్రాసె నెవ్వ
 కట్టి ప్రాడికంత్వా కమ్యుతకరులు
 పేంకటస్వామి కవిరాజు విడిచి సనియె
 కళమాకు భవ్యులు తెలియలేర

కాలమృత్యువు వాల్చుకు కావణము.

ఉ. పన్ను గుకాకినాడవు సీమను జన్మమునంది విద్యలక్
 బన్ను గనేర్చి లోకములు ప్రస్తుతిచేయఁగ శబ్దవాగ్ధిక్
 మన్ను గద్రచ్చి సన్నుభవనాదులమీఁదగ్రహించిఁపూజిం
 నన్ను యభట్టునా భువి భువంబగు మేల్పిఱుదండఁ గీర్తిసం
 పన్నుఁడు నేంకటాహ్వయుఁడు పండితవ్యుడనంగ మేదినిన్.

మ. కలభేదంబుల పాటి నేయకయె తక్కుంజాతులొవారికి
 లవివ్యాపకయొకవాంఁగలను సత్కారణ్యకాదీర్చి వి
 ద్యలలో నెక్కడువారిఁజేసిను సుజ్ఞానాత్మకుల జ్ఞేసిధూ
 కలయంబునకగీర్తి గొంటివది నే వాక్రవ్యంగా శక్యమే! 5

మ. పరలున్ లేలు సుభవ్యవర్ణములకున్ పారంబులన్నెర్పస
 త్కృత్యులత్యంతదయాప్రియింపఁబ్రభావ్యత్తిడంబొందెఁపా
 భవయుక్తంబగుపండితేంద్రవదనమ్నా గొప్పగాఁదాల్చియీ
 భవమున్నెడఁబోవి కాలుడయి సద్భక్తిహృదయంబుండుటకై. 6

చం. పరవకు సద్భక్తిక జలపు పట్టునఁ బ్రాణములైన నిచ్చిద
 ల్లలను బుచ్చువాని నిజ బంధువునైనను జేన్పకుండి నా
 దామన నాద్రవంతికి దప్పక సాయముఁజేసి కీర్తిసు
 స్థిరంచు నేంకటాహ్వయుఁడుధీమణి కెవ్వరు సాటియధరన్.

తే. మనగ నన్నాకరుండుని సూరిజనులు
 ప్రులకాగుణ్యవిధియని పండితులును,
 సకలదర్శన గురుడని చతురమతులు
 బొగడవివేకం చాకరత్నాభిమాన్!

కీ. ఇట్టి వివాదవిధినిబాసి యింపుదక్కి
 దుఃఖమున ముగ్ధియున్న నాతోడివారి
 నందఱకు శాంతిదయనేయు మాంధ్రమాత
 పరమకల్యాణిని నుత సత్భవహా! 9

కా. తల్లీ! నీమతకోటిని ప్రములసం తాపంబులకొంద మే
 నొల్లండినునఁడంచు మృత్యువిలుసంఘోదారుపుజ్ఞాత్తువి
 ద్యట్టిలాంచిను సోఁ ప్రాణములుతా భక్షించె గర్వంబుతోఁ
 దెల్లంబయ్యెను దాకేక్తి యిధులన్ ధీమంతులకొంబున!

విద్యాధి.

జూబులు.

I
 గుండ్లూరుమంజరి ద్వితీయ సనాతన ధర్మసభ.

అనా,
 బంగ్లలో నీ నెల 7 తేది సాయంకాలము 4 గంట
 లకు శ్రీ వేణుగోపాల స్వామివారి యాలయంబున నీ సభ
 సమావేశమైనది. రెండ్రు శిష్యాదారులు, సనాతనధర్మ ప్రతిష్ఠా
 పతులగు బంగ్ల పేంకటంగం సోమయాజుల వారు సభా
 క్షులక వహించిరి. ప్ర ప్రభువుమనోధారామార్గంజేయ కాన్పు
 లవారు సభవారి యభిప్రాయముల విశేషకరించిరి. తదనంతరము
 సభ్యులకు భిక్షుభిక్షాభి ప్రాయములుగల్గి కొందఱు సనాతన
 ధర్మముల కనుకూలముగను, కొందఱు అననుకూలముగను, కొం
 దఱు కాలాను గుణ్యముగ శ్రుతిస్మృతులు మార్పుకొనుట
 యావశ్యకమనియ, కొందఱు అనావశ్యకమనియు, కొందఱు
 వితాదపతుల యాజ్ఞల కరసావహించుట యుచితమనియు

కొందఱు అనుచితమనియు గంభీ
 ప్రాయముల వెల్లడిచేసిరి.

తదుపరి బ్ర. భీమరాజుల
 గారు అగ్రసనాధిపతిగారి యన
 కాలాను గుణ్యముగ సవరణ వల
 మతాధిపతులకు దమ యభిమతము
 తినిగైకొని గొప్పపండితసభ గావించి
 నిబంధన లేర్పఱచి దేశమందెల్లడల
 సంతకము పూర్వా చారపరగాయణ
 ననియు, సంతకము క్రొత్తయేర్పాటు
 దనియు, నట్లొనర్చినచో కాన్పు వీరుద్దం
 రణకర్తల వాదములకుఁ బ్రతిముఖుడై
 బలపఱచుచు మనోహరముగ నొక య
 అంతట యగ్రాసనాధి పతిగారు లక్ష్మీనా
 తులవారి యభిప్రాయముల నామోదించుచు
 యముగూడ నట్లేయనియు, సంఘసంస్కరణ
 పడుట యుచితము గాదనియు వాక్రచిరి.

II

ఏలూరు వైశ్యుల ప్రతిజ్ఞలు.

అయ్యా,
 మా యేలూరి పురంబున ఆర్యవైశ్య మహాజన
 యిరువది దినములుకాలేదు. వైశ్యమహాజన సభావే
 నెందఱో యెక్కి బహుప్రతిజ్ఞలుచేసిరి. బోగముమేళము
 మనియు, వరకుల్లములు గ్రహించమనియు, అనేకులు
 డిరికాని చేసినప్రతిజ్ఞలను ఆచరణలో పెట్టు మహానీయ
 అతిస్వల్పము. మా పురమునందలి పెద్దలు చాలామంది
 త్రోవలు త్రొక్కుచున్నను ప్రతిజ్ఞా భంగములు చేయు
 న్నను, చేసిన పవిత్ర ప్రమాణములను అప్రమాణములుగ
 మార్చుచున్నను వైశ్యయావములు నూతనోత్సాహ పూరితు
 లయి చేసిన ప్రతిజ్ఞలను ఆచరణలోనికి నెట్టుటకును నితరులను
 ప్రోత్సాహ పఱచుటకును సర్వశక్తుల సాటుపడు చున్నారు.
 వైశ్యమహాజన సభలో ప్రతిజ్ఞ చేసిన కందుల సత్యనారాయణ
 మూర్తిగారు చేసిన ప్రమాణమును త్రికరణశుద్ధిగా ఆచరించుట
 యేగాక అనేకుల నిందువిషయము ప్రోత్సాహ పరచుచు
 న్నారు. ఈనెల పండ్రెండవ తారీఖున ఏలూరి పురవైశ్యులును
 జట్టులవర్తకులును ఆరు సన్నిధి వీరరాఘవులు శ్రేష్ఠిగారింట కా
 ర్యముజరిగినప్పుడు పిన్నవయస్కులయినను బోగముమేళమును
 పెట్టక బాబాభిషిక్తలతోఁజూరేగుటయేగాక అందుకు వెచ్చించ
 దలచినసామ్య నీపురమునందలి అన్న దానసహజముద్వారా వీద
 లకు నూకలజావ పోయించిరి. మఱియు నీపురంబున నెలకొల్పబడ
 బోవు వైశ్య సేవకా సంఘమునకు చెందరావాయలు శ్రీతి
 పూర్వకముగా నిచ్చినారు. ఊరేగింపులుత్సవముతో వైశ్య సేవ
 కాసంఘము నిమిత్తము పాటుపడుచున్న సభ్యులందరును జని
 చందనతాంబూలాదులను స్వీకరించిరి. వైశ్యమహాజనసభ
 జరుగుటకు పూర్వము అనేక సంవత్సరములనుంచి మాజేటి
 సుబ్బారావుశ్రేష్ఠిగారు వారి పుత్రులను నిందువిషయము
 దీక్షవహించి వివాహ శుభకార్యములయందు బోగముమేళము
 ను పెట్టకయు, అట్లు పెట్టినవారి ఊరేగింపులకు బోకకయు
 మౌనదగ్గుకు లగుచున్నారు.

గుడిమెట్ల సుబ్బారావు.

III

ఆంధ్రులు - కాంగ్రెసు.

అయ్యా,
 కాంగ్రెసు పెక్కుటరీలలో నొక్కరినినైనను ఆంధ్రుని
 నెన్నుకొనకపోవుట కడుశోచనీయము. ఇది తమకు బుద్ధి
 పూర్వకముగా ఆరవవారుచేసిన వంచనయని ఆంధ్రులదృఢ
 నమ్మకమగుటచే నాంధ్రదేశమంతయు బహు కలవర పడు
 చున్నది. కాంగ్రెసు డిప్యూటీమెంట్ కమిటీలో మొంబరగా
 నుండి ప్రస్తుతము యింగ్లండులోనుండి దేశమునకు మహాప
 కామచేయుచున్న ఆనరబిల్ బియెక్. శర్మగారు, పూర్వము
 కాంగ్రెసు చెన్న పురియందు సమావేశమైనపుడు పెక్కురీగా
 నుండి విక్కిలి యుత్సాహముతో పనిచేసిన పి. నాగభూషణం

6-19
 స్వర వి
 తాము ప్ర
 చియుండిరి
 చున్నది.
 “కాళిదాసగిరాం
 చతుర్ముఖోధవా

2. గ్రామ్యభావయఁ
 నని నాకోరిక గాదని వ్రాసియుండిరి. మనవారు వాడుచున్న వాక్యములను దిద్దిక యట్లనే ముద్రిం
 పించి దిగువను వ్యాకరణ బద్ధరూప మిట్లుండవలెనని నూచించ
 వలయుననిగూడ వ్రాసియున్నాము. మనవారు వాడుచున్న
 వాక్యములు శాస్త్రీయములు కావని విరివారితే చెప్పచున్నవి.
 అట్టిస్థితిలో ఆపద్ధింశ వాక్యములను నందు శాస్త్రీయ రూప
 మును వ్రాయుట వలన ప్రయోజనములేక పోవుట సరియేకదా
 మీరు మిక్కిలి వ్యయప్రయాసలకు గారణమగు చున్నయిది.
 భాషాక్షణివృద్ధి పరిజ్ఞానము చరిత్రాశ్ర మగుటవలన భాషాచ
 రిత్ర గ్రంథమునందు వ్రాసినచో పంతులవారి యాశయము
 సార్థక మగును. ఆంధ్రవ్యాకరణ నూత్రములకు.....
 మనము గ్రహింపనగు, యని యపూర్వమయిన యూహను
 ప్రకటించిరి. పంతులవారనుకొనినట్లుగా వారియూహయే
 సత్యమయిన యదల దండాన్వయకర్త ఆర్య వ్యాకరణమునకు
 దండాన్వయమును వ్రాయక తానుస్వయముగా వ్యాకరణముల
 మును వ్రాసిననుభి ప్రాయమును వ్రాసియుండును. అట్లు వ్రాయక
 అన్యవిరచిత వ్యాకరణమునకు దండాన్వయమును వ్రాసినందున
 అపభ్రంశములని నిరసింప బడుచున్న పదములను దండాన్వ
 యమునందు వ్రాయుట మూల విరుద్ధముగాన నదిలక్ష్య లక్షణ
 సమన్వయము కాకపోవుటచే నె వ్వరును యాచరించరు.
 వ్యాఖ్యాతలెన్నడును మూలవిరుద్ధముగా వ్రాయరు. వ్రాయ
 లేదు. గాన పంతులవారి యూహ యసత్యమనియు
 వ్యాఖ్యాతకు సలక్షణమయిన యాంధ్రభాష తెలియదనియు
 ఆంధ్రవ్యాకరణ మూలము సంస్కృత భాషయందు వ్రాయబడి
 యున్నందున సంస్కృతభాషా పరిజ్ఞానముగల యొకపండితుడు
 దండాన్వయమును వ్రాసి యున్నాడనియు దండాన్వయమును
 చూచిన మాత్రమున బాల్కరకు సంయమము తెలియగలదు. కావున
 పంతులవారు వ్రాసిన వ్యాససూక్ర లోకమున కుపకారమును
 శ్రేయకపోవుట సరియేకదా భాషాక్షణిత్యమునకు మౌనదగ్గుక
 వ గుటకు గందియును లేదు.

శ్రీపాద వేంకటరమణ దైవజ్ఞశర్మ

TELEGRAMS.

REUTER'S TELEGRAMS.

India Council Bill.

Sir Bampfylde Fuller's Opinion.

LONDON, June 16.—Sir Bampfylde Fuller, in a letter to the 'Times,' expresses the opinion that the increase of autocratic powers to the Secretary of State under the Council Bill is a change in the wrong direction unless by the weakening of the influence of British authority it is our intention to prepare India for Home rule. Referring to the election of Indian Members, Sir Bampfylde maintains that the elective system cannot at present be entrusted to give to the people rulers whom they respect. No effective deference to a numerical majority exists in India.

"Komagata" Immigrants.

Funds Exhausted.

LONDON, June 16.—VICTORIA.—Hindus are supplying food daily to the Indians on board the "Komagata," the latter having claimed to have exhausted all their funds.

Examination of Immigrants.

The examination of the immigrants will probably be concluded in ten days.

Irish Home Rule.

Increase of Volunteers.

LONDON, June 16.—In the Commons to-day, Mr. Birrell referring to his statement of the 11th Inst., said that the Nationalist Volunteers were increasing at the rate of fifteen thousand a week.

Motion for Adjournment.

Lord Robert Cecil thereupon moved an adjournment to call attention to the Government's failure to deal with the growing danger in the existence of Volunteer forces in Ireland. The motion will be debated to-night.

Effective Measures to be Taken.

At the question time Mr. Asquith stated that more effective steps would be adopted to prevent the Nationalists importing arms than had been the case in Ulster. The Government were now taking measures which they hoped would be effective everywhere.

Stubbornness of the Opposition.

LONDON, June 16.—Yet whatever happened, the Opposition remained unabatedly and irreconcilably opposed to the Home Rule. (Cheers.)

Causes of Delay.

Crewe declared that the delay in producing the Amending Bill was due solely to the Government's hope that an agreement would be reached.

Government Position Explained.

Replying to Lord Milner Crewe said there had been communications between Government and Sir Edward Carson during the holidays. There had also been other communications. Lord Crewe however indicated that he relied much on debates of the Amending Bill to produce the measure in a form which would receive general acquiescence. The Government's abstention from interference with the Volunteer movements was largely due to the fact that life and property had not been affected and that risk of conflict had been diminished by the fact that neither side desire conflict. The Amending Bill would be introduced early next week.

Lord Milner.

Lord Milner said that if there were to be a settlement the original bill should be scrapped.

Lord Salisbury.

Lord Salisbury said that the responsibility of averting civil war rested with Government.

Lansdown's Denunciations.

LONDON, June 16.—The House of Lords was crowded to-day. Lord Lansdowne moved his Vote of Censure. He said conversations and impervious to argument. It had been a Government and not by Parliament. The Amending Bill merely covered there was little to be gained but if the Government

TELEGRAMS.

prevent civil war and which had the general support of their own followers then the Unionists secondly would consider it in a committee.

Drilling Volunteers Not Illegal.

LONDON, June 17.—Mr. Birrell said there was nothing illegal in drilling the Volunteers provided that the permission of two Magistrates was secured. Neither was the carriage of arms illegal. There was at present less disturbance and more regard for law where Volunteers existed than elsewhere in the country.

Government Attitude.

The Government had been courageous at the beginning of the movement and would continue courageous to the end.

Mr. Bonar Law.

Mr. Bonar Law asserted that the Government had drifted into such a position that there was no prospect of its getting out without disaster.

Motion to Adjourn Defeated.

The motion to adjourn was defeated by 286 votes to 223.

Vote of Censure Talked out.

Vote of Censure in Lords was talked out.

Anglo-Russian Convention.

A Recent Breach.

LONDON, June 16.—In reply to a question with reference to the collection and appropriation of Customs at Azerbaijan by the Russian agents as being in breach of the Anglo-Russian convention of 1907 Sir Edward Grey said "I have called the attention of the Russian Government to the matter and pending their reply cannot make further statement."

The Balkan Situation.

Attack on Durazzo Resumed.

LONDON, June 16.—DURAZZO.—Insurgents resumed the attack at six o'clock this morning.

Fighting Continued at Durazzo.

Fighting at Durazzo was practically continuous yesterday. The Insurgents apparently aiming at tiring out the garrison. They sent a front of comparatively small contingents with orders to restrain their fire.

Defenders' casualties were 20 killed and 100 wounded. Insurgents' losses are heavy. Lull occurred in evening.

Loyalists from Alessio.

Fifteen hundred Malissori loyalists have arrived from Alessio.

Fire Recommenced.

Artillery and rifle fire recommenced at 11-30 at night.

Search Lights Played.

Warships played search lights on the hostile positions.

Cruiser "Defence".

H. M. Cruiser "Defence" has arrived.

Withdrawal of the Rebels.

DURAZZO (Noon).—As a result of the arrival of reinforcements the Rebels have withdrawn their whole line.

Advance of the Rebels.

LONDON, June 16.—DURAZZO.—The Rebels to-day advance to within a thousand yards of the palace.

In the Commons.

British Representative to Mongolia.

LONDON, June 16.—Replying in Commons to questions as to whether Sir Edward Grey had been requested by Mongolia to send an authorised representative to Urga, Mr. Asquith said, we learn from private sources, that the Mongolian Government would be prepared to welcome the British representative. Mongolia has however had no opportunities yet of communicating officially.

International Cotton Federation.

Report on Indian Cotton Crop.

LONDON, June 16.—PARIS.—The Committee of the International Cotton Federation listened to the report of

TELEGRAMS.

the Secretary on his recent visit to India. He stated that he estimated that the Indian cotton crop would reach ten million bales in a few years if proper measures were taken.

Recommendation to Indian Government.

The Committee therefore decided to recommend the Indian Government to employ a larger staff of experts to prevent seed-mixing and the supply of seed on credit.

Land for Experiments in Punjab.

Sir Charles Macara, who presided, mentioned that the Government of the Punjab had granted the Federation a free twenty-years' lease of 7,500 acres in the Punjab for cotton-growing experiments.

Proposed Special Company.

It is proposed to promote a special company under the auspices of the Federation with a capital of £50,000 to work the Punjab estate not on purely commercial lines but in order to give an object lesson on the benefit of the Indian cotton industry to the world. Countries affiliated to the Federation would be able to share in finding capital and so become partners in the enterprise.

Situation in France.

The New Ministry.

LONDON, June 16.—PARIS.—The Chamber has passed a vote of confidence in the new Ministry by 370 to 137.

Intention of the Cabinet.

The Cabinet has made a declaration that its first aim will be to pass the loan and introduce graduated income-tax. The Three Years Military Service Act will be strictly enforced until the Government are able to propose the lightening of the Military burdens.

Curtailement of Service Impracticable.

LONDON, June 17.—PARIS. Replying to the debate on the Government's declaration M. Viviani said that the youth of the country must be tested in the field and at burrs. Until this was done the period of service in the regular army could not be curtailed.

Storm in Paris.

Yawning Abysses Opened.

Bodies Recovered.

LONDON, June 16.—Sixteen bodies have been recovered from the yawning abysses which have opened in different quarters of Paris. Into these sewers and waterpipes have been gushing for hours after bursting with terrifying explosions.

Ignition of Gaspipes.

Gaspipes have ignited in some places, and smoke is issuing from holes in the ground.

Numbers Still Missing.

Numbers are still missing, and many are known to have been injured. Subsides continue.

The Russian Aviators.

Arrested in Germany.

LONDON, June 16.—ALLENSTEN (East Prussia). Two Russian officers who had lost their way in an aeroplane crossed the frontier and landed here. They were arrested.

The Late Captain Roberts.

The Funeral.

LONDON, June 16.—One hundred officers from Canterbury attended the removal of the body of the late Captain Roberts, of the 11th Punjab. Cadets of the Royal Military College lined the road. The remains of the deceased officer will be interred at Exeter.

The P. And O. Company.

A Contradiction.

LONDON, June 16.—The P. and O. Company denies the report that negotiations are in progress for amalgamation with Messrs. Bullard, King and Company Natal line.

TELEGRAMS.

'Empress of Ireland' Disaster.

Inquiry Commenced.

LONDON, June 17.—QUEEN.—Inquiry into the "Empress of Ireland" disaster has been opened here.

The Late Col. Thompson.

Tributes at Hague.

LONDON, June 16.—THE HAGUE.—Tributes were paid in the Dutch Parliament to-day to the late Colonel Thompson who died in Albania as a Com Patriot who had given up his life as a hero. The Premier said that his death was both loss as it took the hero away and it was gain because it caused the name of Netherlands to be honoured by the whole world.

Body to be Brought to Holland.

It is understood that the Government desires the body to be brought to Holland.

Tributes to Colonel Thompson.

Warm tributes to the memory of Colonel Thompson, of the Dutch Gendarmeries, who was killed at the beginning of the Insurgent attack on Durazzo, have been paid by the Dutch newspapers throughout the Netherlands. The newspapers recall some of his experiences while serving as Military Attache during the South African war. He died while advancing in the open vainly encouraging the Malissori to quit the trenches and attack the enemy.

Fighting in Mexico.

Rebels Defeated at Zacatecas.

LONDON, June 16.—NEW YORK.—After resisting four attacks the army of 7,000 Rebels at Zacatecas has been defeated by 8,000 Federals. They suffered terrible losses from machine-gun fire.

General Villa Hurrying with Reinforcements

General Villa is hurrying to Zacatecas with reinforcements.

INDIAN TELEGRAMS.

(From Our Own Correspondents.)

Release of Mr. Tilak.

BOMBAY, June 17.—A private telegram received in Bombay states Mr. Bal Gangadhar Tilak, Editor of the "Kesari", Poona, who was undergoing imprisonment in Mandalay jail was released on the night of the 16th.

Women's College for Madras.

A Temporary Measure.

CHICAMUND, June 16.—In the Educational Department an order the Local Government approves the proposals of the Director of Public Instruction for the establishment of the Women's College at Madras on a temporary footing for one year from the 1st July, 1914, and direct that he should take action accordingly at once. As far as possible women teachers only should be employed in the college, and for the subjects for which no woman is available male teachers should be of sufficiently advanced age.

The Government of India will be addressed with reference to the proposal to recruit two lady professors from England. The scale of salary of Rs. 500-25-750 and Rs. 400-20-500 will be recommended for them, in lieu of the suggested by the Director.

Mischief by Fire.

Prosecution of the Boys Arrested.

BOMBAY, June 16.—At the Esplanade Police Court to-day, before Mr. Aston, Chief Presidency Magistrate, Inspector Guider charged Thomas Bryan, aged 11 years, Willie Barrett, aged 10 years, and Shanker Ganoo, age, 11, with causing mischief by fire. These boys were

TELEGRAMS.

arrested on Sunday night for setting fire to some bales of cotton belonging to Messrs. Greaves Cotton and Company on Colaba Cotton Green. It was said that damage to the extent of Rs. 60 was caused.

Superintendent Cauty, who prosecuted, said that the accused No. 1 brought kerosine oil in a tin and accused No. 2 set fire to the cotton, while accused No. 3 merely looked on. Accused No. 3 was arrested while he was running away after the cotton had been set fire to, and on the statement made by him the other two boys were arrested.

Mr. Godinho defended the accused. Among the witnesses examined was Fred Barrett, aged 6½ years, who was also taken into custody but was subsequently released, as he was too young. After detailing the part taken by them in setting fire to the cotton, he admitted that he turned the handle of a fire-alarm on the day previous in order to earn a reward for giving an alarm.

Mr. Godinho asked that the boys might be dealt with under Section 31 of the Reformatory Act, as this was a case of a school-boy mischief. Mr. Cauty joined in Mr. Godinho's application.

Magistrate's Order.

His Worship ordered the boys to be delivered to their parents after obtaining from the latter bonds in the sum of Rs. 250 in the case of the first two boys and Rs. 100 in the case of the third boy.

Insult and Defamation.

BOMBAY, June 16.—The Chief Presidency Magistrate this afternoon delivered judgment in the cases in which Mrs. Daniels and her daughter Mrs. Jones charged Dr. C. P. Marret with insult and defamation. His Worship acquitted Dr. Marret in the one case but held there was no justification in Dr. Marret's using words to the effect that if he went to the court he would be giving publicity to Mrs. Daniels' condition. He was fined Rs. 30. In case of Mrs. Jones His Worship convicted Dr. Marret and fined him Rs. 20. The case rose out of an altercation between the parties as to whether or not Mrs. Daniels, who is the Manageress of Soldiers Home, Colaba, which is owned by Dr. Marret, should make arrangements for the party that Dr. Marret wished to give to some children.

Registration Department.

Punjab.

Last Triennial Report.

LAHORE, June 16.—The triennial report of the Punjab Registration Department for 1911-13 indicates that the outstanding features, according to the Inspector General, were a steady rise consequent on the value of land and the prosperity of the province. The average price paid rose from Rs. 1,002 to 1,017, and in the case of agricultural land the rise has been from 805 to 956. In Lahore the value of purchase rose from 35 lakhs in 1911 to 45 lakhs in 1912, and then fell to 24 last year owing to the financial crisis. There was a simultaneous rise in the value of property mortgaged from 54 to 59 lakhs. The Lieutenant-Governor, in reviewing the report, expresses satisfaction at finding no ground for the belief that the members of the agricultural tribe are transferring their own property, and agrees that there is no further need of collecting special statistics of such transfers.

Allahabad High Court.

Annual Vacation.

ALLAHABAD, June 16.—The annual vacation of the Allahabad High Court will commence on the 7th August. Mr. Justice Pigot will be the vacation Judge.

Serious Dacoity at Dhoir.

With the Aid of Torches and Arms.

CALCUTTA, June 16.—A serious dacoity is reported to have been committed recently in the house of a Mahomedan named Jamir Mullah at Dhoir, a village in the jurisdiction of Nawabgunge Police station of Dacca district. A gang consisting of some two dozen men armed with guns, swords and axes were breaking open the main door with a battering ram when the owner and other inmates of the house escaped by the back door. The dacoits ransacked the house with the aid of lighted torches and broke open two safes containing Rs. 2,000 in cash and jewellery. They looted the contents and shot a servant who attempted to offer resistance, seriously wounding

him. The ruffians then fired some shots to scare away the neighbours who were collecting on the spot. The dacoits left the house with the booty without being detected. No arrest has yet been made.

Anti-Congress Propaganda.

Among Behar Mahomedans.

BANKIPORE, June 16.—Manifestoes have been issued by a number of local Mahomedan leaders urging the Behar Mahomedans to found a Muslim League to safeguard Moslem rights and dissociate themselves from the All-India Moslem League owing to its pro-Congress views.

Molla, the Seditious.

His Four Doctrines.

CALCUTTA, June 17.—Case against Kajmuddin Molla is proceeding before Magistrate of Sylhet. The accused was arrested on charge of delivering seditious speeches at Laksam. Evidence went to show that Molla always preached following four doctrines:—Convert all Hindus to Islam, (2) Do not pay any tax to Government, (3) Don't salaam any 'Feringhi' and (4) Fight against Government. The Assistant Surgeon of Sylhet has declared after medical examination that Molla is not insane. The case is adjourned till 25th June.

Terrible Floods.

In Sylhet.

CALCUTTA, June 17.—Further reports of flood in Sylhet district go to show that several villages have been affected and houses are under water which rose to seven feet. Fifteen Garos rescued while drifted by flood as reported already relate terrible stories. Local authorities are busy arranging for relief.

All-India Weather.

SIMLA, June 17.—The Arabian Sea monsoon extended into Central Provinces, and Central India but rainfall has not been heavy. There has also been extension of moderately heavy rain into Bihar and east United Provinces but monsoon has not yet established there. Conditions are becoming unsettled in the Punjab. Rainfall has been nearly general in Assam, Bengal, Orissa, Central India and west coast of Peninsula; local in Burma, Bihar and east United Provinces. A few falls have also occurred in Central Provinces. Bombay Deccan, north Hyderabad, Mysore and north Madras coast. Principal amounts are Myitkyina two inches; Dibrugarh and Sibsagar one; Tezpur one and half; Gauhati and Silchar two; Dhubri and Shillong three; Cherrapunji fifteen; Calcutta, Saugor Islands and Mymensing two; Burdwan and Bogra three; Dinajpur six; Darjeeling one and a half; Balasore two; Cuttack and Sambalpur three; Patna and Gorakhpur one; Khajdwa, Seon and Aurangabad a half; Bombay three quarters; Margao one and half and Gopalpur three quarters.

Forecast:—Decrease of rain in northeast India.

Short Telegraphic News.

The maximum temperature in the shade at Lahore on Monday was 117 degrees.

As at present arranged, the meeting of the Imperial Legislative Council will be held at Simla this year on Tuesday, the 8th, and Wednesday, the 16th, September.

A Police notification enjoins owners and drivers of motor vehicles at Lahore to adequately hood or screen their acetylene gas and other lamps giving powerful light, in default a fine of fifty rupees.

LUCKNOW, June 16.—Lucknow experiencing intense heat. Temperature yesterday reached 113-6, highest for several years.

CALCUTTA, June 16.—Very heavy rain in Assam has seriously breached Gauhati on the E. B. S. Railway. In Sylhet villages and Sonamgun town is threatened. Fifteen have been rescued from water.

క ప హ రి.

సీసా 1-కి రూ. 1-0-0, వి. పి. సహా రూ. 1-4-0.
దగ్గు శ్వాసకోశములందు బలహీనతవలన ఏర్పడును. ఇది అనేకవిధములు. శైత్యమువలన ఏర్పడిన దగ్గు, శీతకాలమున ప్రబలింపచు దగ్గు, శ్వాస కోశముల నూత్న నాళములందు ఏర్పడుదగ్గు, ఉబ్బి సము, తుయదగ్గు. దగ్గుకు సేవించనలసినమందు దగ్గువిధమును బట్టియుండును.

క ప హ రి చూ ర్ణ ము.

చిన్న డబ్బీ 1-కి 0-8-0. (6 డబ్బీల మందు గలది) 1-కి వెల రూ 2-0-0.

ఈ చూర్ణము వనమూలికలచే చేయబడినది. దగ్గు, ఉబ్బిసము, కాసవీనస, శైత్యజ్వరము మొదలగువానికి మిగుల ఉపయోగించును. దీని వెంట నుంచుకొనుట చుంచది.

క ల రా మా త్ర లు.

డబ్బీ 1-కి 12 మాత్రలు వెల రూ. 0-6-0.

కలరా స్త్రేగువలెనే ఒక విధమైన అంటుజ్వరము. ఇది గాలియందు నీటియందుపరమాణువులైన విష పురుగులు చేరుటవలన గలుగును. తగిలిన వెంటనే మందును తినుట అవశ్యకము. కలరా యున్నచోట నీటిని కాచి త్రాగుట యుక్తము.

గ హ ణి వా త్ర లు

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రూ 0-8-0 వి. పి. 0-12-0
రక్తవిరేచనములు, బుర్ర విరేచనములు, జగట విరేచనములు, అజీర్ణ విరేచనములు మొదలగునవి ఈ మాత్రలను మూడుపూటలు సేవించినతోడనే నిలిచిపోవును. వీనిని పిల్లలకుకూడ వాడవచ్చును. గుణము వెంటనే కనుపడును.

మూ ల శం క కు త్రై ల ము.

డబ్బీ 1-కి వెల రూ. 0-12-0

మూలశంకవలన ఆసనముదగ్గర చర్మము లావుబారి క్రమముగ చిన్న చిన్న మొలలు ఏర్పడును. ఇది పైత్యకోశపు మందతవలన (Torpil liver,) గలుగును అతికాక, బడలిక, విశేషకాలము ఒక చోట కూర్చుండుట, మలావరోధమువలన బహిర్దేశమునకు పోయినపుడును ఖరత సమయములందు రక్తముపడును. విషవక్ కొంతకాలమువాడిన మూలశంకరోగము తగ్గగలదు.

గ జ్జి కి త్రై ల ము.

వెల డబ్బీ 1-కి రూ. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-7-0.

గజ్జి, చీడ శరీరమంతట వ్యాపించి ముఖ్యముగ చిన్న పిల్లలకు విశేష బాధను గలిగించుచున్నది. ఈ త్రైలమును నాలుగుపూటలు రాచిన తప్పక పనిజేయును.

కు ప్టు కు త్రై ల ము.

డబ్బీ 1-కి వెల రూ. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-12-0.

ఈ త్రైలము పొడలు, బొట్ట, వెలుపు, నలుపు, కుప్పలకు రాయుటకు ఉపయోగించును.

చుండుకు నూనె.

వెల సీసా 1-కి రూ 0-6-0 వి. పి. సహా 0-10-0

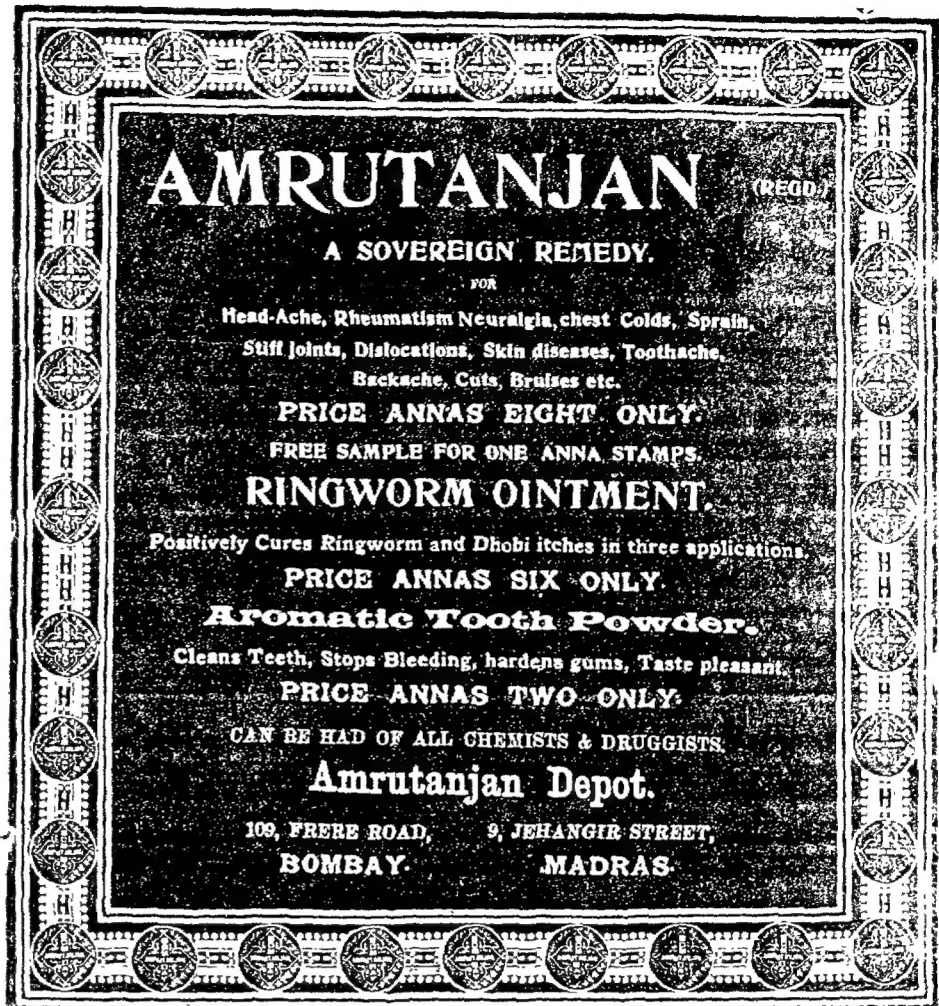
ఈ నూనెనురాచిన చుండు, పొట్టురాలుట, జిల, గోకుడు పుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన వెండ్రుకలకు హానిగలుగక చక్కగ బెరుగగలవు.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫ్రీరొడ్డు, బొంబాయి.

అమృతాంజనము డిపో, నెం. 9, జహంగీరువీధి, చెన్నపట్టణము.

అ మృ తాం జ న ము

అన్ని నొప్పులకు లోకవిఖ్యాతమైన పరమామృతము.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫ్రీరొడ్డు, బొంబాయి. లేక నెం. 9, జహంగీరువీధి, మద్రాసు.

వ జ్ర గు లి క లు.

ధాతుపుష్టికి, బలమునకు, ప్రాణమునకు రక్త పుష్టియు, నరపటుత్వమును కారణములు రక్తపుష్టికి మంచి ఆరోగ్యము మూలము ఆరోగ్యము బహిరంగ శరీరవ్యాధియమమువలనను, జీతేంద్రియత్వమువలనను గలుగును. వ్యభిచారము, సుఖ రోగములు, దురభ్యాసములు, విశ్రాంతి లేకుండుటయు, ఆరోగ్యమునకు హానినిజేయును దీనివలన శుక్లనప్తము, స్థలనము, శక్తిలేకుండుట, అగ్ని మాంద్యము, భయము, కంపము, చురుకుదనము లేకుండుట మొదలగునవి గలుగును వైజబ్బులకు వజ్రగుళికలు వజ్రాయుధమువంటివి

దీని వెల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0

పండ్ల పాడి.

పంటిసెస్సులకు దివ్యౌషధము. సువాసనగలిగి ఉండును. సర్వసామూహ్యముగవాడుటకు దగిఉన్నది డబ్బీ 1-కి వెల 0-2-0, 12-కి రూ. 1-2-0.

సు ఖి ఘో గి త్రై ల ము.

అన్ని నిధమాల ప్రణమాలకును, కొనుకు పుండ్లకును ఈ త్రైలము ఉపయోగించును. ఈ త్రైలమును రాచిన పుండ్లు మానును. లోపలికి మాత్రలను తినవలయును. అన్ని గాయములను మాన్పును.

డబ్బీ 1-కి రూ 1-0-0. వి. పి. సహా 1-4-0

అమృతాంజనము డిపో,

నెం. 9, జహంగీరు వీధి,

బాట్లపుక, నంద్యూరు.

జ్వర హరి.

సీసా 1-కి వెల రూ. 0-12-0.

జ్వరము శరీరమునందు రక్తిభేదము, రక్త గతిభేదమువలన గలుగును. సాధారణముగా నీటి, గాలి, స్థలపునూర్పువలనను దేహమునకు గాని వలనను జ్వరమువచ్చును. జ్వరహరిని అయిదు పూటలు సేవించిన పట్టువిడుపు జ్వరములు, చలి పురాణజ్వరములు మొదలగు సమస్తజ్వరములు మానును; కొద్దికమున సేవించిన శరీరము యధాస్థితినిజెంది ఆరోగ్యము గలిగియుండును.

అమృతాంజనము డిపో,

109, ఫ్రీరొడ్డు, బొంబాయి.

బొంబాయి.

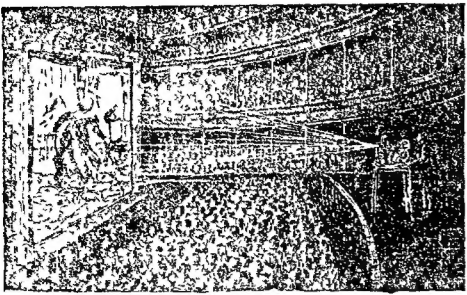
కుర్చీలు, మంచములు, బీరువలు.

మానవ శరీరమునందు వలసినవి సామానులన్నియు సులభక్రియమునకు కొరకు. చెన్నపట్టణములో మాకంకె చవుకగా నమ్మువాను లేదు.

మడత కుర్చీ	1-కి	1-2-0
కాకోన కుర్చీ సాన	"	2-2-0
డిజిల్ చేరులాలి	"	3-12-0
ఇనుపచుడల పంచము కాకోన గిలె సింగిల్		10-0-0
డిజిల్ స్ప్రింగుది		13-8-0
మట్టకం స్ప్రింగు		12-0-0
స్ప్రింగుతో టాపు సయితిముగల ఇనుపమంచము (సింగిలు)		16-8-0
బీరువలు 3x4 అడుగులు		17-0-0
డిజిల్ 5x8 23-0-0	డిజిల్ మేలుకం	20-0-0
పడకకుర్చీ అనే సోఫా కుర్చీ పేరుది		8-8-0
కాటలాగులో అనేక సామానులు గలవు. ప్రాసిన వారికి పంపెదము.		
జి. ఎస్. పొన్ను స్వామి పిల్లే అందుసన్		
కాచి నెట్ మేకర్స్ 41/42 నాటక్ బహదూర్, అదవాను.		

ద్రవ్యవంతుడగుటకు మార్గము.

సుమారు రు 600 లు ఖర్చు పెట్టినయెడల ఒక కాక్ బయస్కెపు మెషీను ఒక ప్రదర్శనమునకు సరిపడే ఫీలుములు కొనగలరు. వాటితో నేలకువేలు అద్దించగలరు. ఆసుగతు లన్ని మానద్ర మెషీను కొనువారికి ఒక పూటలో ఉచితముగా నేర్పెదము. త్వరగా భాగ్యవంతు లగుటకు యంతకుమించిన సుఖపుమార్గము మరిలేదు. పూరాసంగతులుగల క్యాటలాగును చూచిన తరువాత మీకే తెలియగలదు. ఆలోచించకండి. త్వరపడండి. కారనేషన్ బయస్కెప్ కంపెనీ, హైదరాబాద్-121, నెదర్లడ్స్ తిరువల్లి క్వేజీ, (మదరాసు) బ్రాంచి:-ఉర్లాం, కింగ్ జంజం జిల్లా.

తేలు మందు.

తేలుకాటువలన అపాయములేదు గాని విశేష బాధగలదు. తేలుకాటు విషము నెత్తురులో ప్రవేశించదు. బాధనరములవెంట పెద్దనరముదగ్గర నుండి లాగుట ప్రారంభించును. కుట్టినచోటును మొద్దగునట్లు చైనన బాధ తగ్గును. ఈ ద్రావ కము ననేకులు పరిశీలించి. ఇది మిగుల ఘాలు గలిగి నీటివలె నుండును. చెడకుండుటకు గాను రిబ్బరు బిరడాగల సిసాలో మందు పోయబడినది. కుట్టినచోట కొంచెము మందుపోసిన బాధమాయ మగును. మందును గలిగియున్న తాము బాధపడక నితిరులకు పుణ్యము గట్టుకొనవచ్చును. ప్రతియింట నుండవగినది.

నెల సీసా 1-కి 0-8-0, వి. పి. సహా 0-12-0.

అమృతాంజనం డిపో, నెం. 9 జహంగీరు వీధి, మదరాసు.

ఈపంచలు కొనువారికి వీటితో పంచ 1-కి అత్తలారా, టమున కోర్వనికోడండ్ర ప్రలాపము అను నూతన గ్రంథముకట్టి. కూడా ఇనాముగ పంపబడును.

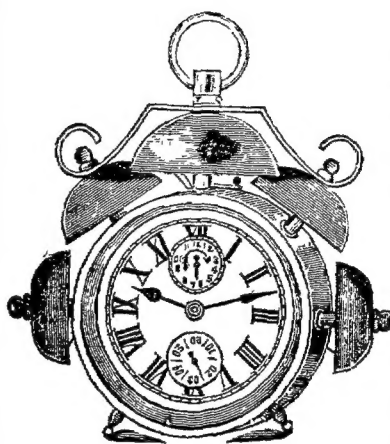
మంచినయము! వేసవేలు కర్చునడిచి!! వెనుకదొకపు!!
మేలైన బహుళ పట్టు పంచలు

అనేక పంచలు కర్చునడిచెందున ప్రస్తుతం ధరలు తగ్గించియున్నాము. వాచకులారా! శృంగారమున్న నాగరికతయున్న గలమేలైనఅసల్ పట్టుపంచలు పండుగదినముల ఆనందముకొరకు తెప్పించి విక్రయించినది పోగొ మిగత కొద్ది పంచలుమాత్రమే యున్నది. ఇందులో ఎరుపు, పచ్చ, ఆకుపచ్చ, రోజా, మేఘవర్షం ఇత్యాదిరంగులు గలవు. క్లాసుకొని మైనట్టివి. స్వీకృతము. గెల్ల మూరనిడివిన్ని 24 మూర వేలముగల పట్టుపంచ 1-కి 2-0-0 పంచ 1-కి తపాలఖర్చులు ... .. 0-4-0 డిటా రెండుపంచలు కొనువారికి తపాలఖర్చులు ఇనాం.

టి. సీతారామ మొదలియార్, 3, కందప్ప మొదలి వీధి, తిరువల్లి క్వేజీ, మదరాసు.

5 బెల్లుల అలారం పైంసీసు.

ఇది ఒక నూతన ఆశ్చర్యము. ఏప్పు గును జూచి ఎరుగరు. ఇది మావద్దతప్ప యితరుల వద్ద దొరక గ. ఈ యేసు ఎలా రములు ఒక్క ధ్వనితో ప్రోగుమండ గా ప్రక్కనున్న వారికి శ్రవణానందము గలుగుటయే గాక ఫన్గాంగు దూరమందున్న ఎట్టి మొద్దు

నిద్దురపోవు వానికైనను లేపగలదు. మిక్కిలి దృఢమైన సామా చలలో జేయబడినది. మిక్కిలి యుపయోగమైనది. మనము ఏ గంటకు లేపమనిన ఆగంటకు సరిగా తంగునమోగి లేపును. దీనివెల 4-8-0 ఎంపరరు వాచికంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం. 170, మద్రాసు.

Emperor Watch Co,
Post Box No. 170, Madras.

నూతనముగ తయారుచేయబడిన మనోధ్రువ గలిగియు
నిచ్చిత్ర ఎలక్ ట్రి పాకెట్ దీపము.
యెత్తగానే ఆగిపోవు దీపముల డాంభీకపు ప్రకటనలను చూచి మోసపోకలదు. దీని ధర దీపము 1-కి, 2-8 0

స్నేహితులారా! ఈయంత్రముచే మనము వెలుతురు కావలసినపుడు ఇందలి గుండి ఒటునును అదిమిన తిటా లున మిరుమిట్లు కొనవలెను ప్రకాశము గలిగియును. రాత్రిళ్ళలో అతి స్వాత్మగ జరుగు అపాయములకున్న ప్రయాణీ వలకున్న మిక్కిలి సహాయకారియగు వస్తువు దీపము వెలుతురువలయునపు డులాందరు నిశ్శుభల గమన ఈలా టివి వెతుక చక్కర లేదు. వలయునపు

డదిమి తనంతనే ప్రకాశముగలుగును. దీనిని వాడుకొను పద్ధతి దీపముతోకూడా అచ్చునప్రతిపంపుదుము. ప్రతివారి నీటియందు సదా నొకటి యున్నయెడల ఇతరుల సహాయము అక్కరలేదు. దీపము 1-కి 2-8-0. (ఒకదీపముకొని మానసము పోషించును) మాచిరునామా:- టి. సీతారామ మొదలియార్, నెం 3, కందప్ప మొదలి వీధి, తిరువల్లి క్వేజీ, మదరాసు.

ఆంధ్రపత్రిక గడిముస ప్రతినిధులు ప్రధిల గ్రోరామశాస్త్రిగారు మున్నగువారు సంచారిము జేయుచున్నారు గాన వారల నాదరించి పత్రికకు తగిన సహాయమునుజేసి పత్రిక నాదరించుటకు దత్తిమండలములోని మహాజనలు పోషితులు.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
పోస్టుబాక్సు నెం. 212, మద్రాసు.

ఆనంద సంవత్సర సిద్ధాంతపంచాంగమ్

మంచికాగితము! శుద్ధపత్రి!! చక్కని అచ్చు!!!
అమృతాంజనం డిపోవారి మందులను గొనువారలకు ఉచితము.
వలయువారు అర్ధణా చీటిని సంపుకొనవలయును.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు లోక విఖ్యాతమైన పరమామృతము.

చక్కనిడబ్బితోసహా సీసా 1-కి 0-8-0 డజను 1-కి రూ. 5-4-0

తామరతైలం.	పండ్లపొడి.	మోహినీతైలం.
నెల డబ్బీ 1కి 0-6-0	నెల డబ్బీ 1కి 0-2-0	5. తులముల నూనెగల
డజను 1కి 3-8-0	డజను 1కి 1-2-0	సీసా 1కి 0-12-0

ఓ. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము. అమృతాంజనం డిపో, నెం. 9. జహంగీరువీధి, మద్రాసు.	మందుల కేటలాగు ఉచితముగ పంపెదము. అమృతాంజనం డిపో, 109, ప్రేరిరోడ్డు, భీష్మ, బొంబాయి.
--	---

ఆనంద సంవత్సరాది సంచిక.

చిత్రపటములతో చక్కగా ముద్రించబడినది.
కోరువారు వెంటనే వాగ్సు కొనవలయును.

9, జహంగీరు వీధి, బార్బిటపుక్, మద్రాసు.

సు పీ రి యర్ వాచ్ జ్యూ వెల్లు వాచ్.

సుందరమైన వాచి గొలుసుతో నెల రు 3.0.0. పోస్ట్జి 0-4-0 దీనికి 5-సం॥ గ్యారెంటీగలగు.

వాచకులారా! మాచే అగూగు చేయబడిన సుపరియర్ లీవర్ గడియారమును ఒకపర్యాయము పరీక్షించండి. మాకంపెనీలో అనేకదినములుగా యడతెగక వ్యాపారము చేయుచుండు కొందరు మా స్నేహితులు మా కంపెనీ షేరుతోన లీవర్ గడియారముగాను తక్కువ ధరలో నొక గడియారము తయారుచేయమని ప్రాయటచే వ్యాపారసోభిష్టము నొప్పేదలించి మేము (స్విజర్ లాండు) సీమకు ఆర్గిచ్చి లక్షల కొలది గడియారములు ప్రలిడియారు డయలులో సుపరియర్ లీవర్ గడియార మనియు, మాకంపెనీ ప్రఖ్యాతికొరకు సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ మదగాను, అని యును, ఎర్రసిరాతో ముద్రించి, చక్రముల ద్వారములకు నుండు బెజ్జములకు కెంపులు చెక్కించి అందలి సామానులు దూరపున్న దృఢముగా చేయించి రప్పించి యున్నాము. ఇంగ్లీషులో (సుపరియర్) అనగా సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం. 167, మదరాస్, ఈ అని ప్రాయము.

